

TEBLİĞ

Tarım ve Orman Bakanlığından:**HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ UYGULAMA
TEBLİĞİ (TEBLİĞ NO: 2020/32)****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; ülkemiz hayvancılığının geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması, hayvancılık politikalarının yürütülmesinde etkinliğin artırılması, yerli hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi, kayıtların güncel tutulması, hayvan hastalıklarıyla mücadele ve sağlıklı hayvansal üretim için yetiştiricilerin desteklenmesidir.

(2) Bu Tebliğ, 5/11/2020 tarihli ve 3190 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda yer alan hayvancılık desteklemelerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi ile 5/11/2020 tarihli ve 3190 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

a) Alt proje: Hayvan genetik kaynaklarını yerinde koruma ve geliştirme projesine bağlı olarak; illerde, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen formata uygun olarak il düzeyinde yürütülen koruma ve ıslah projelerini,

b) Anaç koyun ve keçi: 6/11/2020 tarihi itibarıyla TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan kayıtlarda 15 ay ve üzeri yaşta olan dişi koyun ve keçiyi,

c) Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS): Arıcılara ait kovanlara dair bilgilerin kayıt altına alındığı, izlendiği ve raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

ç) Arılı kovan: Üreme kabiliyeti bulunan ana arılı ve en az dört arılı çerçeveye sahip (eski tip kolonilerde çerçeve aranmaz) arı kolonisini,

d) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

e) Bakanlıktan izinli tabii tohumlama boğası: Bakanlıktan izin alınarak ıslah amaçlı tabii tohumlamada kullanılan sığır cinsi boğaları (manda dahil),

f) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,

g) Çoban (sürü yöneticisi): Milli Eğitim Bakanlığı veya Bakanlıkça düzenlenen en az 104 saatlik sürü yönetimi elemanı eğitim programını başarı ile tamamlayarak sertifika veya kurs bitirme belgesi almaya hak kazanmış kişiyi,

ğ) Damızlık ana arı: Kontrollü izole alanda veya suni tohumlama ile üretilen, ırkının özelliklerini taşıyan, üretim yılı için belirlenen renk ile işaretli/numaralı ana arıyı,

h) Damızlık koç ve teke: Islah programına dahil, SOYBİS'te kayıtlı ve verimlerine göre değerlendirilerek seçilen aday safkan koç ve tekeleri,

ı) Damızlık koyun ve keçi: Islah programına dahil, SOYBİS'te kayıtlı ve doğum yapmış safkan koyun ve keçileri,

i) Dişi manda: 1/1/2020 tarihinden önce doğmuş dişi mandaları,

j) Düve: Teknik ve sağlık şartları Bakanlıkça belirlenen gebe veya gebe olmayan dişi sığırı (manda dahil),

k) Düve Destekleme Kayıt Sistemi: Düve alım desteği ile ilgili bilgilerin kayıtlarının tutulduğu, izlendiği, raporlandığı ve duvedestek.tarim.gov.tr adresindeki Bakanlık kayıt sistemini,

l) E-ıslah: Islah amacıyla sığır cinsi hayvanların soy kütüğü ve verimlerine ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı kayıt sistemini,

m) Elit sürü: TAGEM tarafından yürütülen Halk Elinde Islah Programı kapsamında, kontrollü çiftleştirme yapılan, ebeveyn ve verim kayıtları tutulan işletme sürülerini,

n) Enstitü: TAGEM'e bağlı araştırma enstitülerini,

o) Halk Elinde Islah Programı: TAGEM tarafından koyun-keçi ve Anadolu Mandalarında yetiştirici şartlarında ülkesel düzeyde uygulanan ıslah projelerini,

ö) Hastalıktan arı işletme: Koruyucu tedbirlerin alınarak işletmedeki hayvanların Sığır Tüberkülozu ve Sığır Brusellozu hastalıkları yönünden arı olduğunun onaylandığı işletmeyi,

p) HAYGEM: Hayvancılık Genel Müdürlüğünü,

r) Hayvan pasaportu: 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği kapsamında Bakanlıkça belirlenen hayvana ait bilgileri içeren, il/ilçe müdürlüğü veya yetkilendirilmiş kurum veya kuruluş tarafından düzenlenen imzalı belgeyi,

s) Islah programı: Ulusal ve/veya bölgesel olarak planlanan ıslah çalışmalarını düzenlemek/yönlendirmek amacıyla yapılan ve yayımlanan çalışma planını,

ş) İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe müdürlüğünü,

t) İpekböcekçiliği Kayıt Sistemi (İKS): İpekböceği yetiştiriciliğine ait bilgilerin kayıt altına alındığı, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

u) İşletme: Hayvanların barındırıldığı, tutulduğu, bakım ve beslemesinin yapıldığı Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı yerleri,

ü) İşletme tescil belgesi: İşletmelere il veya ilçe müdürlüklerince verilen onaylı belgeyi,

v) İzole bölge: Bakanlık tarafından bazı hayvan türlerinin girişine ve yetiştirilmesine yasaklama veya kısıtlama getirilen yerleri,

y) Karar: 5/11/2020 tarihli ve 3190 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararı,

z) Kesimhane: 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik ile 3/3/2018 tarihli ve 30349 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Küçük Kapasiteli Kesimhanelerin Genel ve Özel Hijyen Kurallarına Dair Yönetmelik kapsamında Bakanlıktan onay veya şartlı onay almış işletmeleri,

aa) Kırmızı Et Kayıt Sistemi (KES): Üreticilerin, kesimhanede kestirdiği hayvanlara ve karkaslarına ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

bb) Kimliklendirici: Hayvancılık konusunda eğitim almış meslek mensupları ile hayvan tanımlama konusunda yapılacak bilgilendirme sonunda uygun görülerek Bakanlık tarafından izin verilen yer ve süre içinde hayvan tanımlama yetkisi verilen kişiyi,

cc) Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS): Damızlık koyun-keçi yetiştiricileri birliklerine üye yetiştiricilerin koyun ve keçi türü hayvanlarının TÜRKVET'ten aktararak kaydedildiği ve destekleme amaçlı bilgilerin bulunduğu veri tabanını,

çç) Küpe: Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde belirtilen şartlara ve TS 7808'e uygun olarak üretilen ve yazımı yapılan kimliklendirme aracını,

- dd) Manda Islah Sistemi (MIS): Islah amacıyla manda türü hayvanların soy kütüğü ve verimlerine ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı kayıt sistemini,
- ee) Onaylı süt çiftliği: Bakanlıkça belirlenen standartlarda süt ürettiğine dair sertifikalandırılan işletmeyi,
- ff) Proje: Mastır Plan formatında hazırlanan hayvan genetik kaynaklarını yerinde koruma ve geliştirme (Halk Elinde Hayvan Islahı) ulkesel projelerini,
- gg) Proje lideri: TAGEM tarafından alt projelerin yürütülmesi amacıyla görevlendirilen kişiyi,
- ğğ) Proje uygulama esasları talimatı: Hayvan genetik kaynaklarını geliştirme projelerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği halk elinde hayvan ıslahı uygulama esasları talimatını,
- hh) Proje yürütme kurulu: Hayvan genetik kaynaklarını geliştirme (Halk Elinde Hayvan Islahı) projelerinde projenin işleyişi, idari ve desteklemeye esas konuların görüşülüp karara bağlandığı ve proje uygulama esasları talimatında görev ve sorumlulukları belirtilen kurulu,
- ıı) Resmî veteriner hekim: Bakanlıkça 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun uygulamasında görevlendirilen veteriner hekimi,
- ii) Satış belgesi: Fatura/e-Fatura (düzenleyenin onayladığı çıktısı ve xml formatında, silinemez CD veya DVD'ye kayıtlı) veya müstahsil makbuzunu,
- jj) Seçim komisyonu: Hayvan genetik kaynaklarını yerinde koruma projelerinde; TAGEM, Enstitü, il/ilçe müdürlüğü temsilcileri ve proje liderinden oluşan komisyonu,
- kk) Serbest veteriner hekim: Mesleğini 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna göre serbest olarak icra eden veteriner hekimleri,
- ll) Sığır cinsi hayvan: Et üretimi, süt üretimi, damızlık veya diğer amaçlarla yetiştirilen Bison bison ve Bubalus bubalus türü hayvanlar dâhil her yaştaki sığır ve mandaları,
- mm) SOYBİS: Küçükbaş hayvanlarda soy kütüğü ve ön soy kütüğü kayıtlarının tutulduğu kayıt sistemini,
- nn) Soy kütüğü: Hayvan ırklarına göre yetiştirme ve verim kayıtlarının tutulduğu, izlendiği, raporlandığı ve belgelendirildiği Bakanlık kayıt sistemini,
- oo) Sözleşme: Hayvan genetik kaynakları yerinde koruma ve geliştirme (Halk Elinde Hayvan Islahı) projelerinde; yetiştirici/yetiştirici temsilcisi ile enstitü ve/veya il müdürlüğü arasında Proje uygulama esasları talimatına göre yapılan sözleşmeleri,
- öo) Süt verim ölçüm metodu: İşletmede, bir ineğin günlük süt veriminin bilgisayarlı sağım sistemi veya sağım sistemine bağlanılan süt ölçüm cihazı veya süt ölçüm kovası ile yapılan ölçümlerini,
- pp) Taban sürü: TAGEM tarafından yürütülen Halk Elinde Islah Programı kapsamında ana ve yavruya ait verim kayıtları tutulan sürüleri,
- rr) TAGEM: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünü,
- ss) Tiftik Kayıt Sistemi (TKS): Tiftik üreticilerinin ve tiftik satışına ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,
- şş) TÜRKVET: Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine göre oluşturulan ve hayvancılık işletmelerinin, yetiştiricilerin ve sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı veri tabanını,
- tt) Veteriner Bilgi Sistemi: Hayvancılık Bilgi Sisteminde (HBS) yer alan hayvan hastalıkları, aşı uygulamaları ve hayvan sağlığı desteklemelerine ait kayıtlar ve benzeri bilgilerin tutulduğu sistemi,
- uu) Veteriner sağlık raporu: Hayvan ve hayvansal ürünlerin 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak belirlenen şartlara ve sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmî veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,
- üü) Yerinde koruma: Ait olduğu ırkın özelliklerini muhafaza etmek üzere, yerli evcil hayvanların doğal olarak yetiştirildikleri kırsal bölgede veya o bölgede kontrollü yetiştirme yapılan işletmelerde korunmasını,
- vv) Yetiştirici merkezleri: 27/6/2016 tarihli ve 2016/9003 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Damızlık Düve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Karar ve 3/10/2006 tarihli ve 29846 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Damızlık Düve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2016/39) kapsamında kurulan düve yetiştirici merkezleri ile 9/1/2017 tarihli ve 2017/9760 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar ve 15/4/2017 tarihli ve 30039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Damızlık Manda Düvesi Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2017/19) kapsamında kurulan manda yetiştirici merkezlerini,
- yy) Yetiştirici temsilcisi: Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi (Halk Elinde Hayvan Islahı) projelerinde yer alacak ve yetiştiricilerin yazılı muvafakatı/taahhütnameyi ile onları temsil eden tüzel kişiliği,
- zz) Yetiştirici/üretici: Hayvancılık faaliyetiyle iştigal eden gerçek veya tüzel kişileri,
- aaa) Yetiştirici/üretici örgütü: Merkez Birliği düzeyinde örgütlenmiş, 5996 sayılı Kanuna göre kurulmuş ıslah amaçlı birlikleri, 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş üretici birliklerini, Bakanlıkça kuruluşuna izin verilen ve 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulmuş, hayvancılık faaliyeti yürüten tarımsal amaçlı kooperatiflerin merkez birliklerine ortak olan üst birlik ortağı kooperatifleri,
- bbb) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmi görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Desteklemeye İlişkin Esaslar

Buzağı desteklemesi

MADDE 4 – (1) Buzağı desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

- a) Buzağın 2020 yılında doğmuş, TÜRKVET ve e-ıslaha kayıtlı olması ve buzağının her iki veri tabanında doğdukları işletme numarası, cinsiyet, ana kulak numarası ve doğum tarihleri aynı olmalıdır.
- b) Buzağı, TÜRKVET kayıtlarına göre doğduğu işletmede en az 4 ay (120 gün) süreyle yaşamış olmalıdır. Ancak, en az 50 baş diş sığırı, soğutma tankı ve makineli sabit sağım sistemi bulunan işletmeler, 4 aydan önce buzağınlarını satabilir. Bu buzağınlar 120 gün yaşamış ve aşıları tamamlanmış ise desteklemeden faydalandırılır. İşletmeler, il/ilçe müdürlüklerine müracaat ederler; şartları sağlayan işletmelerin listesi, askı ve/veya hak ediş listelerinin yayımlanmasından önce HAYGEM'e bildirilir.
- c) Buzağınların programlı aşıları (dişilerde brusella ve şap, erkeklerde şap) yapılmış ve Veteriner Bilgi Sisteminde kaydedilmiş olmalıdır. Hastalıktan ari işletmelerde brusella aşı şartı aranmaz.
- ç) Buzağınların analarında, 2020 yılında ilk doğumunu yapan düvelerin ilkine buzağınlama yaşı en fazla 810 gün, ineklerde ise destekleme yılı ile bir önceki buzağınlaması arasındaki süre en fazla 450 gün olmalıdır. Bu parametreler e-ıslah kayıtlarından, e-ıslaha kayıtlı olmayan ineklerin ise e-ıslaha kayıtlı buzağınlarından hesaplanır. İneklerin, TÜRKVET kayıtlarında bulunan, ancak e-ıslaha kayıt edilemeyen buzağınları hesaplamalarda dikkate alınmaz. 20/11/2019 tarihli ve 30954 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2019/54)'nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen üreme kriterleri, 1/9/2020 tarihinden önce doğan buzağınlar ile embriyo transferi sonucu doğan buzağınları kapsamaz.
- d) Her buzağı için bir kez destekleme ödemesi yapılır. Çoklu doğumlarda her bir buzağı desteklemeden faydalandırılır.
- e) Destekleme ödemesi yapılan buzağıya, ilave destekleme koşullarının sonradan oluşması durumunda sonraki

dönemlerde ilave ödemeler yapılmaz.

f) Destekleme ödemesi buzağının doğduğu işletme numarası üzerinden, e-ıslah veri tabanına başvurusu girilen işletme sahibine yapılır.

g) Destekleme ödemeleri, iki dönem halinde yapılır. Her iki dönemde destekleme şartlarını sağlamadığı için destekleme alamayan buzağılar, sonraki süreçte şartları sağlasa da destekleme kapsamına alınmaz.

ğ) Destekleme süreci içerisinde ve ilgili mevzuat kapsamında, buzağuların küpeletilmesi, TÜRKVET ve e-ıslah kayıt sistemlerine kaydedilmesi, programlı aşularının yaptırılması ve işletme bilgileri ile desteklemeye esas verilerin kayıt sistemlerinde güncellenmesinden yetiştiriciler, belgelerin düzenlenmesi ve veri girişlerinin zamanında yapılmasından ise görevli kişiler ve kuruluşlar sorumludur.

(2) Kararda belirtilen illerde doğan ve birinci fıkrada belirtilen şartları sağlayan buzağılara ilave destek verilir.

(3) Etçi veya kombine ırk boğaların spermaları ile suni tohumlama sonucu doğan veya bu ırkların Bakanlıktan izinli tabii tohumlama boğalarının tohumlamasından doğan buzağılara, birinci fıkrada belirtilen şartları da taşımaları durumunda destekleme ödemesi yapılır.

(4) Döl Kontrolü Protokolü kapsamındaki boğaların spermaları ile suni tohumlama sonucu doğan ve birinci fıkrada belirtilen şartları sağlayan buzağılara ilave destek verilir.

(5) Soy kütüğüne kayıtlı olan ve birinci fıkrada belirtilen şartları sağlayarak buzağı desteğini hak eden ve aşağıda belirtilen koşulları taşıyan buzağılara ilave destek verilir:

a) Buzağı, soy kütüğüne kayıtlı anadan suni tohumlama sonucu doğmuş ve anası kendi ırkı ile tohumlanmış olmalıdır. Yerli ırk analarda ırk uyumu şartı aranmaz. İşletmenin soy kütüğüne giriş tarihinden önce doğan buzağılar ilave destekten faydalandırılmaz.

b) Buzağının doğduğu işletme, soy kütüğüne 1/10/2020 tarihinden önce kaydedilmiş ve 31/12/2020 tarihi itibarıyla kayıtlı olmalıdır. Yetiştirici, destekleme müracaatını damızlık sığır yetiştiricileri birliği aracılığıyla yapmalıdır.

c) İşletmede, Bakanlık veya Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğinin talimatlarına uygun olarak, üçten az olmamak üzere destekleme yılı itibarıyla soy kütüğünde bulunduğu sürenin (ay olarak) 2/3'ü oranında aylık süt ölçümü yapılmış olmalıdır.

ç) Süt ölçüm tarihinde, işletmenin etçi ırk ve melezleri hariç inek sayısının en az % 60'ının süt ölçümü yapılmış ve süt ölçüm tarihinden itibaren 120 gün içerisinde e-ıslaha kaydedilmiş olmalıdır.

d) Süt ölçüm tarihinde, süt ölçümü yapılmış en az 10 ineğin en az yarısında aynı miktarda süt verim kaydı olması durumunda, işletmenin bu tarihteki süt ölçümü geçersiz sayılır.

e) Süt verim ölçümleri, standart süt ölçüm aletleri veya sağım sistemi ile ölçülmeli, ölçümler süt kayıt defterine kaydedilmeli veya sağım sisteminden temin edilmiş olmalıdır. Askı veya hak ediş listelerinin hazırlanması aşamasında işletmenin süt verim ölçüm metodu e-ıslahta tanımlanmış olmalıdır.

f) Süt verim ölçümlerinin, talimatlara uygun olarak yapılmasından ve e-ıslaha kaydedilmesinden yetiştiriciler, yetiştiricilerin bilgilendirilmesinden, bildirilen süt verim ölçümlerinin zamanında e-ıslaha kaydedilmesinden ve denetlemelerin yapılmasından Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği ve il birlikleri sorumludur.

(6) Suni tohumlama şartı aranan desteklerde, suni tohumlamanın, buzağının doğum tarihinden 210-295 gün öncesinde ülkemizde yapılmış ve bilgisinin e-ıslah veri tabanına kaydedilmiş olması gerekir.

(7) İşletmede, destekleme şartlarını sağlayan buzağı sayısına göre kademeli olarak, buzağı başına oluşan toplam destekleme tutarının 1-20 başa kadar tamamı, 21-100 başa kadar % 75'i, 101-500 başa kadar % 50'si ödenir. Kademeli ödemede, işletmenin destekleme tutarı, en yüksek miktarda destekleme tutarına sahip buzağılardan başlayarak hesaplanır. İkinci dönemde, birinci dönemde destek alan buzağı sayısı da dikkate alınarak ödeme yapılır.

(8) Gerçek veya tüzel kişilik adına birden fazla işletme olması durumunda, kademeli ödeme her bir işletme numarası için ayrı uygulanır.

(9) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) Yetiştiriciler, desteklemeyi hangi yetiştirici/üretici örgütü üzerinden almak istiyorlarsa, almak istedikleri örgüt üzerinden, kooperatifler aracılığıyla almak isteyenler bölge veya il üst birlikleri üzerinden, soy kütüğü ilave destekleme alacaklar damızlık sığır yetiştiricileri il birlikleri üzerinden; herhangi bir örgüte üye olmayanlar ise doğrudan il/ilçe müdürlüklerine başvururlar.

b) Başvurular, birinci dönem için 31/12/2020 tarihine kadar, ikinci dönem için ise 1/4/2021-15/6/2021 tarihleri arasında yapılır. Birinci dönemde başvurusu olan yetiştiriciler, ikinci dönemde tekrar başvuru yapamaz. Süresi geçtikten sonra yapılan tüm başvurular geçersizdir. Başvurular destekleme yılı için geçerlidir.

c) Yetiştirici/üretici örgütleri, kendilerinde başvuru dilekçesi bulunan üyelerinin başvurularından sorumludur. Bir yetiştirici/üretici örgütüne üye olan yetiştiriciler, dilekçe ile üyesi buldukları yetiştirici/üretici örgütüne başvuru yapmak zorundadır. Yetiştirici/üretici örgütleri, her ne sebeple olursa olsun üyesinin yazılı destekleme başvurusunu geri çeviremez. Üyesinin destekleme başvuru dilekçesi bulunmayan yetiştirici/üretici örgütleri, bu üyeleri adına başvuru yapamazlar.

(10) Başvuruların değerlendirilmesi, itirazlar ve icmaların hazırlanması:

a) Destekleme başvuruları, birinci dönem için 15/1/2021, ikinci dönem için ise 1/7/2021 tarihine kadar, il/ilçe müdürlükleri tarafından e-ıslaha kaydedilir. Yanlışlıkların veya süresi içerisinde başvuru olduğu halde girilmeyen eksikliklerin giderilmesi için 1 ay süreyle uzatılarak e-ıslah başvuru kayıtları açılır.

b) Başvuruların son kayıt tarihindeki TÜRKVET ve e-ıslah veri tabanlarının verilerinden, birinci dönemde destekleme yılının ilk sekiz ayında doğan buzağılar için, ikinci dönemde ise destekleme yılının tümünde doğan ancak birinci dönemde destekleme almayan buzağılar için desteklemeye esas icmal-1 (askı) listesi 10 iş günü içerisinde HAYGEM tarafından hazırlanır ve e-ıslahtan yayımlanır. İl/ilçe müdürlükleri, icmal-1 listelerini sistemden alarak 10 iş günü süre ile askıya çıkarır. Askı başlangıç ve bitişi ile askı bilgileri tutanağa bağlanır.

c) Yapılan itirazlar il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilir ve uygun bulunanlarla ilgili olarak birinci dönem için 15/2/2021, ikinci dönem için 2/8/2021 tarihine kadar ilgili sistemlerde gerekli iş ve işlemler yapılır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmalar kesinleşmiş kabul edilir. Belirtilen tarihlerden sonra yapılan itirazlar değerlendirilmeye alınmaz.

ç) Askı sonrası işlemlerin tamamlandığı tarihteki TÜRKVET ve e-ıslah veri tabanlarının verilerinden, ilçe bazlı icmal-2 (hak ediş) listeleri 10 iş günü içerisinde HAYGEM tarafından hazırlanır ve e-ıslahtan yayımlanır. İlçe müdürlükleri, yayımlanan listeleri onaylayarak il müdürlüğüne gönderir.

d) İlçelerden gelen icmal-2'lere istinaden ödemeye esas olmak üzere e-ıslahtan yayımlanan icmal-3 (il özet hak ediş) listesi, il müdürlükleri tarafından alınır ve onaylanarak listenin yayımlanma tarihinden itibaren 1 ay içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

(11) 2/8/2021 tarihinden sonra e-ıslaha kaydedilen buzağılar destekleme kapsamına alınmaz.

İslah amaçlı süt içerik analiz desteklemesi

MADDE 5 – (1) İslah amaçlı süt içerik analizi desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) İşletme, 1/10/2020 tarihinden önce soy kütüğüne kaydedilmiş, işletme süt ölçüm metodu tanımlanmış ve en az geçerli bir süt analizi yapılmış, en az on baş suni tohumlama sonucu doğmuş saf sütçü ve/veya kombine ırk ineğe sahip olmalıdır.

b) İneklere, 1/2/2020-31/12/2020 tarihleri arasında en az iki olmak üzere yağ ve protein oranı ile somatik hücre sayısı yönünden geçerli süt içerik analizi yaptırılmış olmalıdır.

c) Analizlerde, yağ ve protein oranı için %2,5-7 arasında olan değerler, somatik hücre sayısında ise en fazla 1.500.000 somatik hücre/ml değeri, geçerli analiz olarak destekleme kapsamına alınır.

ç) Geçerli iki analiz arasındaki süre en az 20 gün olmalıdır.

d) Bir işletmede, analiz yapılan tarihteki analiz sonuçlarının (% yağ ve/veya protein) aynı olması veya büyük oranda benzerlik göstermesi durumunda bu analizler geçersiz sayılır. Süt analiz sonuçlarında tereddüt olması halinde

Bakanlıkça yapılan değerlendirme esastır.

e) Süt analizleri, Bakanlıktan izinli veya ıslah amaçlı yetiştirici birliklerinin bu amaçla kurdukları laboratuvarlarda yapılır. Süt analiz sonuçları, analiz yapılan cihazdan online olarak e-ıslah veri tabanına aktarılır.

f) Destekleme yılında süt analizi yapılan her inek için bir kez destekleme yapılır. İneğin işletme değiştirmesi halinde, desteklemeden son analizi yaptıran ve desteklemenin tüm şartlarını sağlayan işletme yararlandırılır.

g) Süt analizi yapılan ineğin son buzağılaması 1/12/2020 tarihinden önce ve analiz tarihi ile arasındaki süre en fazla 610 gün olmalıdır.

ğ) İneğin analiz öncesi son buzağılamasından, e-ıslaha kayıtlı buzağısı olmalıdır. Yavru atmalar buzağılama olarak kabul edilmez, varsa önceki buzağılama dikkate alınır.

h) Askı veya hak ediş listelerinin hazırlanması aşamasında, ineğin son buzağılamasından sonra en az 3 olmak üzere, günlük süt verim ölçümü yapılmış olmalıdır.

ı) Süt içerik analizi yapılan inek, analiz tarihinde TÜRKVET veri tabanında aynı işletmede, cinsiyeti dişi ve yaşıyor olmalıdır.

(2) İslah amaçlı süt içerik analiz çalışmaları ile analiz sonuçlarının e-ıslaha aktarımından, damızlık sığır yetiştirici il birlikleri ve Merkez Birliği sorumludur.

(3) 2020 yılı buzağı desteklemesi birinci döneminde buzağı desteklemesine damızlık sığır yetiştiricileri il birlikleri üzerinden başvuruda bulunan işletmeler, bu destekleme için de başvuru yapmış sayılır. Buzağı desteklemesi başvurusu olmayan işletmeler, 1/2/2021 tarihine kadar üyesi buldukları damızlık sığır yetiştiricileri il birlikleri aracılığıyla il/ilçe müdürlüklerine başvuru yapabilir, buzağı desteklemesi olmadığı için sonradan yapılan bu başvurular il müdürlüklerine liste halinde askı veya hak ediş işlemleri öncesi HAYGEM'e bildirilir.

(4) İcmallerin düzenlenmesine ilişkin hususlar şunlardır:

a) HAYGEM tarafından 2021 yılı Şubat ayının ikinci yarısında e-ıslah sistemi üzerinden ıslah amaçlı süt içerik analizine ait icmal-1 (askı) listeleri hazırlanır ve e-ıslahtan yayımlanır. Sistemden alınan icmal-1 listesi, il/ilçe müdürlükleri tarafından 10 iş günü süre ile askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitiş ile askı bilgileri, yetiştirici birliği temsilcilerinin de iştirakiyle tutanağa bağlanır.

b) İl/ilçe müdürlüklerine yapılan itirazlar değerlendirilir ve uygun bulunanlarla ilgili olarak 15/3/2021 tarihine kadar ilgili sistemlerde gerekli iş ve işlemler yapılır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmaller kesinleşmiş kabul edilir. Bu tarihten sonra yapılan itirazlar değerlendirmeye alınmaz.

c) 2021 yılı Mart ayının ikinci yarısında ilçe bazlı icmal-2 (hak ediş) listeleri HAYGEM tarafından hazırlanır ve e-ıslahtan yayımlanır. İlçe müdürlükleri, yayımlanan listeleri onaylayarak il müdürlüğüne gönderir.

ç) İlçelerden gelen icmal-2'lere istinaden ödemeye esas olmak üzere e-ıslahtan yayımlanan icmal-3 (il özet hak ediş) listesi, il müdürlükleri tarafından alınır ve onaylanarak listenin yayımlanma tarihinden itibaren 1 ay içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Malak desteklemesi

MADDE 6 – (1) Malak desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Malaklar, 1/1/2020-31/12/2020 tarihleri arasında doğmuş olmalıdır.

b) Malaklar küpelenecek, doğduğu işletme üzerinden TÜRKVET'e kaydedilmiş ve bu işletmede en az 4 ay (120 gün) süreyle yaşamış olmalıdır.

c) Hastalıktan arı işletmelerde brusella aşısı hariç olmak üzere, malakların programlı aşıları (dişiler için brusella ve şap, erkekler için şap) yapılmış ve Veteriner Bilgi Sistemine kaydedilmiş olmalıdır.

(2) Soy kütüğüne kayıtlı malak ilave desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Malakların doğduğu işletme, 31/12/2020 tarihine kadar MIS'a kaydedilmiş olmalıdır.

b) Malakların ana ve babası MIS'ta kayıtlı olmalıdır.

c) Yetiştiricinin damızlık manda yetiştiricileri birliği üyesi olması halinde birlik, soy kütüğü yürütme yetkisi almış olmalıdır.

(3) Suni tohumlamadan doğan malak ilave desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Malaklar, soy kütüğüne kayıtlı malak ilave desteklemesi almaya hak kazanmış olmalıdır.

b) MIS'ta suni tohumlama kaydı bulunmalıdır.

(4) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) Damızlık manda yetiştiricileri birliğine üye olan yetiştiriciler birlikler aracılığıyla, üye olmayan yetiştiriciler ise şahsen il/ilçe müdürlüğüne başvurur.

b) Birinci dönem başvurular 31/12/2020 tarihine kadar, ikinci dönem başvurular 1/7/2021-1/8/2021 tarihleri arasında olmak üzere iki dönem halinde yapılır. Birinci dönemde başvuru yapamayanlar ikinci dönemde başvuru yapabilir. Birinci dönemde başvuruda bulunduğu halde, eksikleri nedeniyle desteklemeden yararlanamayanlar, ikinci dönemde eksikliğin giderilmesi halinde desteklemeden yararlandırılır.

(5) Başvuruların değerlendirilmesi, itirazlar ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Destekleme başvuruları; il/ilçe müdürlükleri tarafından, malak desteği için TÜRKVET, soy kütüğüne kayıtlı malak ilave desteklemesi için ise MIS'ta yayımlanan destek almayı hak eden malak listesi üzerinden değerlendirilir ve buna göre icmal-1 hazırlanır. Hazırlanan birinci dönem icmal-1 listesi 25/1/2021 tarihinden itibaren, ikinci dönem icmal-1 listesi 23/8/2021 tarihinden itibaren 5 iş günü süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

b) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır; askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmaller kesinleşmiş kabul edilir.

c) Desteklemeye esas icmal-2 listesi oluşturularak onaylanır ve 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

ç) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen icmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere icmal-3 listesi onaylanarak birinci dönem ödeme icmalı 26/2/2021 tarihine kadar, ikinci dönem ödeme icmalı 17/9/2021 tarihine kadar HAYGEM'e gönderilir.

d) Desteklemede kullanılacak başvuru dilekçeleri ve icmal örnekleri HAYGEM internet sitesinde yayımlanır.

(6) Malak desteklemelerinde, soy kütüğü faaliyetlerinin, soy kütüğüne kayıtlı malak ilave desteklemesine ve suni tohumlamadan doğan malak ilave desteklemesine esas kayıtların doğruluğundan Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliği ve il birlikleri sorumlu olup bu birlikler haksız ödemeleri engellemek ve yetiştirici mağduriyetlerine sebep olmamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Dişi manda desteklemesi

MADDE 7 – (1) Dişi manda desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Dişi mandanın doğum tarihi 1/1/2020 tarihinden önce olmalıdır.

b) İşletmeler ve dişi mandalar 31/12/2020 tarihi itibarıyla TÜRKVET'te kayıtlı olmalıdır.

c) TÜRKVET'te dişi mandaların işletmeye geliş tarihi, 1/10/2020 tarihinden önce olmalıdır.

ç) Farklı illerde işletmesi bulunan yetiştiriciler, hayvanlarını 1/10/2020- 31/12/2020 tarihleri arasında diğer illerdeki işletmelerine veteriner sağlık raporu ile nakletmeleri halinde, desteklemeye ilişkin diğer şartların da sağlanması koşuluyla desteklemeden yararlanır.

(2) Soy kütüğüne kayıtlı dişi manda ilave desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Dişi mandalar 31/12/2020 tarihi itibarıyla MIS'ta kayıtlı olmalıdır.

b) İşletmede, 2020 yılında en az 5 ay süt ölçümü yapılmış olmalıdır.

c) Süt ölçümü yapılan ayda, sağılan mandaların en az yarısının süt verimleri ölçülmüş ve MIS'a kaydedilmiş olmalıdır.

ç) Süt verimleri; standart süt ölçüm aletleri veya sağım sistemi ile ölçülmüş olmalı, ölçümler süt kayıt defterine kaydedilmeli veya sağım sisteminden temin edilebilmelidir.

d) Ön soy kütüğüne kayıtlı dişi mandalar bu desteklemeden yararlanamazlar.

e) Yetiştiricinin damızlık manda yetiştiricileri birliği üyesi olması halinde birlik, soy kütüğü yürütme yetkisi almış olmalıdır.

(3) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) Damızlık manda yetiştiricileri birliğine üye olan yetiştiriciler birlikler aracılığıyla, üye olmayan yetiştiriciler ise şahsen il/ilçe müdürlüğüne başvurur.

b) Başvurular 31/12/2020 tarihine kadar yapılır.

(4) Başvuruların değerlendirilmesi, itirazlar ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Destekleme başvuruları; il/ilçe müdürlükleri tarafından, dışı manda desteği için TÜRKVET, soy kütüğüne kayıtlı dışı manda ilave desteklemesi için ise MIS'ta yayımlanan destek almayı hak eden işletmelerin listesi üzerinden değerlendirilir ve buna göre icmal-1 hazırlanır. Hazırlanan icmal-1 listesi 25/1/2021 tarihinden itibaren 5 iş günü süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

b) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallere kesinleşmiş kabul edilir.

c) Desteklemeye esas icmal-2 listesi oluşturularak onaylanır ve 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

ç) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen icmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere icmal-3 listesi onaylanarak 26/2/2021 tarihine kadar HAYGEM'e gönderilir.

d) Desteklemede kullanılacak başvuru dilekçeleri ve icmal örnekleri HAYGEM internet sitesinde yayımlanır.

(5) Dışı manda desteklemelerinde, soy kütüğü faaliyetlerinin ve soy kütüğüne kayıtlı dışı manda ilave desteklemesine esas kayıtların doğruluğundan Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliği ve il birlikleri sorumlu olup bu birlikler haksız ödemeleri engellemek ve yetiştirici mağduriyetlerine sebep olmamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Anaç koyun ve keçi desteklemesi

MADDE 8 – (1) Anaç koyun ve keçi desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemeden yararlanacak anaç koyun ve keçilerin yaşları 6/11/2020 tarihi itibarıyla 15 ay ve üzeri olmalıdır.

b) Yetiştirici, damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine üye olmalıdır.

c) Anaç koyun ve keçiler, küpelenmiş ve yetiştirici adına TÜRKVET'te kayıtlı olmalıdır.

ç) Desteklemelerde, 6/11/2020 tarihinde TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan yedekteki kayıtlar üzerinden il/ilçe müdürlüklerince işletmede, süresi içerisinde, yerinde yapılan tespitler esas alınır.

d) Göçer hayvancılık yapanlar hariç, farklı illerde birden fazla işletmesi olan yetiştiriciler, her bir işletmesinin bulunduğu ilde ayrı ayrı başvuruda bulunmalıdır.

(2) KKBS'de kesin icmale aktarılan anaç küçükbaş hayvanlardan saf ırk Tiftik (Ankara) keçilerine Kararda belirtilen tutarda ilave destek verilir.

(3) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) Yetiştiriciler (göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler dahil), üyesi oldukları damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine dilekçe ile 4/12/2020 tarihine kadar başvurur. Birlik, 6/11/2020 tarihinde TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan yedekteki kayıtları esas alır.

b) Damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri, başvurularını aldıkları yetiştiricilerin kişi, işletme ve hayvan bilgilerinin doğruluğunun (aktif/pasif durumu, vergi numarası, T.C. kimlik numarası, sahiplik bilgisi, anaç hayvan sayısı ve doğzeri) TÜRKVET'ten yaparak hatalı veya eksik kayıtların olması durumunda il/ilçe müdürlüklerine bildirerek TÜRKVET'te gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlar.

c) Damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri almış oldukları başvuruları 4/12/2020 tarihine kadar KKBS'ye kaydeder ve KKBS'den aldıkları üyelerinin isim ve işletme bilgilerini içeren listeleri 11/12/2020 tarihine kadar il/ilçe müdürlüğüne iletir.

ç) Damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri başvuru listelerindeki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Başvuru listesinde olmayan yetiştiriciler desteklemeden faydalandırılmaz.

(4) Başvuruların değerlendirilmesi, tespitler, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Destekleme başvurusu yapılan hayvanların, 6/11/2020 tarihinde TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan yedekteki kayıtlar esas alınarak il/ilçe müdürlükleri tarafından işletmede yerinde tespitleri yapılır.

b) Göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler, gittikleri yerin il/ilçe müdürlüğüne tespit için, belirtilen süre içerisinde başvurur.

c) Başvuruda bulunan yetiştiricilerin hayvanlarının 6/11/2020 tarihi sonrasında il/ilçe müdürlüğünün yapacağı yerinde kontrol tarihine kadar geçen süre içerisinde aynı il sınırları içerisindeki işletme/işletmelerinde olması zorunludur.

ç) 6/11/2020 tarihinden sonra il/ilçe müdürlüklerince düzenlenmiş olan veteriner sağlık raporları yerinde tespit olarak kabul edilir.

d) İl/ilçe müdürlükleri tarafından tespitlerin bitimini müteakip icmal-1 listeleri KKBS'den alınarak 10 iş günü süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

e) Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise kamu aleyhine olan haller hariç, bilgiler doğru kabul edilir. Daha sonra yapılacak itirazlar değerlendirmeye alınmaz ve herhangi bir hak doğurmaz.

f) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır ve askı süresi bitiminden itibaren 10 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallere kesinleşmiş kabul edilir.

g) Desteklemeye esas KKBS'den alınan icmal-2 listesi ilçe müdürlüklerince onaylanır ve 3 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

ğ) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen icmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere icmal-3 listesi onaylanarak en geç 3 iş günü içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

(5) Göçer yetiştiricilerin anaç koyun ve keçilerine Kararda belirtilen ilave destekleme işlemleri aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Anaç koyun ve keçi desteklemeleri kesin icmal işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, göçer yetiştiricilerin il/ilçe müdürlüklerince düzenlenmiş veteriner sağlık raporlarında yer alan desteklemesi uygun görülen anaç koyun ve keçilerinin KKBS'de açılacak olan ilgili modüle kaydı gerçekleştirilir.

b) Söz konusu veteriner sağlık raporlarının bir nüshası yerinde tespit tutanağına eklenir.

c) Ödemeye esas icmal işlemleri Bakanlıkça belirlenir.

(6) Anaç koyun ve keçi desteklemesi ile ilgili diğer hususlar şunlardır:

a) Destekleme icmallерinin hazırlanması, askıya çıkartılması, gönderilmesi ve ödeme ile ilgili çalışma takvimi HAYGEM tarafından belirlenir.

b) Desteklemede kullanılacak başvuru dilekçeleri, birlik başvuru listeleri ve icmal listeleri KKBS üzerinden yayımlanır.

c) Çanakkale ili Gökçeada ilçesinde serbest küçükbaş hayvancılık yapılması nedeniyle hayvan tespitleri il müdürlüğünce belirlenen süre içerisinde yapılır.

Sürü büyütme ve yenileme desteği

MADDE 9 – (1) Sürü büyütme ve yenileme desteği aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) 2020 yılı anaç koyun ve keçi desteklemelerine başvuru yaparak KKBS'ye kaydedilmiş yetiştiriciler doğrudan bu desteğe de başvurmuş sayılırlar.

b) Desteklemeden yararlanacak anaç koyun ve keçiler, 10/8/2018-15/8/2019 tarihleri arasında doğmuş olmalıdır. Bu yaş aralığı dışındaki dışı hayvanlar desteklemeden yararlandırılmaz.

c) KKBS veri tabanında son iki yılın anaç koyun ve keçi desteklemesi alan işletmeler ve anaç koyun ve

keçiler belirlenerek, ikinci yıl sürüye ilave olan 15 aylık ve üzeri anaç koyun ve keçiler ((b) bendinde belirtilen tarih aralığında doğanlar) için Bakanlıkça belirlenecek artış oranında ilave destek verilir.

Küçükbaş soy kütüğü desteklemesi

MADDE 10 – (1) Küçükbaş soy kütüğü desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

- a) İslah programı kapsamında soy kütüğüne kayıtlı damızlık koyun/keçi yetiştiricileri ile bu işletmelerde yetiştirilen ve seçilen damızlık koç/tekeleri alan yetiştiriciler bu desteklemeden faydalanır.
- b) Yetiştirici, il damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine üye olmalıdır.
- c) Desteklemeden yararlanacak yetiştiricilerin üyesi olduğu il birliği, Bakanlıktan soy kütüğü yürütme yetkisi almış olmalıdır. Damızlık koç/teke alacak yetiştiricilerin üyesi oldukları il birliklerinde ise bu şart aranmaz.
- ç) Damızlık koyun/keçiler ile koç/tekeler, küpelenmiş ve TÜRKVET'e kayıtlı olmalıdır.
- d) Desteklemeden yararlanacak damızlık koyun/keçiler 15/5/2021 tarihine kadar doğum yapmış olmalıdır. 15/10/2021 tarihine kadar oluşan ve sisteme girilen kayıtlar üzerinden destekleme ödemesi yapılır.
- e) Desteklemeden yararlanacak damızlık koyun/keçilerin aşım, doğum ve yavrularının verim kayıtları SOYBİS'te kayıtlı olmalıdır.
- f) Damızlık koç/teke satın alan yetiştiricilere yapılacak olan desteklemede SOYBİS'te yayımlanan koç/teke listeleri esas alınır.

g) Soy Kütüğü kapsamına alınan tüm ırklarda doğan yavrular ana, baba ve doğum ağırlığı ile birlikte;

1) İvesi, Tahirova ve Sakız koyun ırklarında 1 (bir) ay arayla en az 3 (üç) süt ölçümü,

2) Tiftik keçisinde SOYBİS'e kayıtlı hayvanlar içerisinde ilkine doğum yapan en az bir baş hayvanı bulunmak şartıyla, ilkine doğum yapan hayvanın tiftik verimi ve doğan yavruların sekizinci hafta canlı ağırlığı,

3) Diğer koyun/keçi ırklarında, doğan yavruların sekizinci ve yirminci hafta canlı ağırlığı, SOYBİS'te kayıtlı olmalıdır.

ğ) Çoklu doğumlarda tüm yavruların verim kayıtları SOYBİS'te kayıtlı olmalıdır.

h) SOYBİS'e kayıtlı işletmelerde doğan ve seçilen damızlık koç/teke adaylarından alan, ıslah programına dahil olmak isteyen ve en az 50 baş koyun/keçisi bulunan yetiştiricilere, ıslah yapacağı ırktan olmak şartıyla, 50 baş koyun/keçi için bir baş koç/teke olmak üzere en fazla 5 baş için destekleme ödemesi yapılır. Yetiştiricilerin satın aldığı koç/tekelerin katılacağı sürülerde saflık aranmaz.

i) Damızlık koyun/keçiler için küçükbaş soy kütüğü desteklemesinden faydalanan yetiştiriciler, koç/teke listelerinde olması şartıyla kendi işletmesi dışından alacağı koç/tekeler için de damızlık koç/teke desteğinden yararlanır.

ı) Desteklemeden yararlanacak hayvan sayısı, ıslah programında her il için belirtilen toplam sayıyı geçemez.

j) Damızlık koç/teke alım-satımı il birlikleri tarafından yapılır ve satış için gerekli belgeler birlikler tarafından düzenlenir.

k) Desteklemeden yararlanacak hayvanlar, yıl içerisinde yapılan desteklemeden bir kez yararlanır.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) İslah programı kapsamında SOYBİS'e kayıtlı yetiştiriciler, damızlık koyun/keçileri için üyesi oldukları damızlık koyun keçi yetiştiricileri il birliğine dilekçe ile 1/12/2020-29/1/2021 tarihleri arasında başvurur.

b) Soy kütüğü işletmelerinden koç/teke alacak yetiştiriciler, SOYBİS'te koç/teke listelerinin yayımlanmasını müteakip 1 ay içerisinde işletmesinin bulunduğu ildeki üyesi olduğu il damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine taahhütname ve dilekçe ile başvurur. Yapılan başvurular, il birlikleri tarafından Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğine gönderilir. Merkez Birliği tarafından her il için ulusal ıslah programı ve soy kütüğü talimatında belirtilen hususlara göre, soy kütüğü kaydı olan ve soy kütüğü tutma yetkisi bulunan illere öncelik verilerek düzenlenen koç/teke dağıtım listesi HAYGEM'in onayına sunulur. Onaylanan listeler Merkez Birliği tarafından il birliklerine gönderilir. Koç/teke alım ve dağıtım işlemleri il birliklerinin koordinasyonunda gerçekleştirilir. İl birlikleri yetiştirici tarafından satın alınan koç/teke destekleme başvuru bilgilerini SOYBİS veri tabanına girer.

c) İl birlikleri, damızlık koyun/keçiler için almış oldukları destekleme başvurularını son başvuru tarihinden sonraki 5 iş günü içinde sisteme kaydeder. Sistemden aldıkları üyelerinin isim ve işletme bilgilerini içeren listeleri 5 iş günü içinde il müdürlüğüne iletir.

ç) Destekleme ile ilgili başvuru dilekçesi, taahhütname, çalışma takvimi ve icmal örnekleri HAYGEM tarafından talimatla belirlenir.

(3) İcmallerin düzenlenmesi ve itiraz:

a) İl müdürlüklerine verilen başvuru listelerindeki bilgilerin doğruluğundan il birlikleri sorumludur. Başvuru listesinde olmayan yetiştiriciler desteklemeden faydalanamaz.

b) İl müdürlükleri tarafından icmal-1 listeleri sistemden alınarak il/ilçe müdürlüklerine gönderilerek 5 iş günü süre ile askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

c) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 10 iş günü içerisinde il ıslah kurulu tarafından değerlendirilerek karara bağlanır, itirazın kabulü halinde gerekli düzeltmeler il müdürlüğü tarafından ilgili sistem üzerinden yapılır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmaller kesinleşmiş kabul edilir.

ç) İtiraz süresi bitiminde il müdürlükleri tarafından alınan ödemeye esas icmal-2 listeleri onaylanarak 5 iş günü içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

d) Destekleme ödemeleri, damızlık koyun/keçiler ve koç/tekeler için bir dönemde yapılır.

Arılı kovan desteklemesi

MADDE 11 – (1) Arılı kovan desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara göre yapılır:

a) Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtlı, yetiştirici/üretici örgütüne üye ve işletmesinde en az otuz arılı kovan bulunan arıcılar desteklemeden faydalandırılır.

b) İşletmedeki arılı kovan bilgi ve sayılarında AKS verileri esas alınır.

c) En az otuz, en fazla bin adet arılı kovana olan arıcılar desteklemeden yararlandırılır.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) Arıcılar, üyesi oldukları yetiştirici/üretici örgütüne başvurarak AKS'den alınan destekleme başvuru dilekçesinde yer alan bilgilerin doğruluğunu beyan ederek onaylatır.

b) AKS'de kayıtlı arılı kovan sayısından fazlası için destekleme talebinde bulunulamaz. Arılı kovan sayısının AKS ile uyumlu olmasından arıcı sorumludur.

c) Arıcılar, onaylı başvuru dilekçesi ile arılarının bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne 18/12/2020 tarihine kadar başvurur.

ç) Başvuru yapılması ile arılı kovan tespit işlemleri başlatılır.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, tespitler, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Destekleme başvurusu yapılan arılı kovanların tespitleri, AKS'deki kayıtları esas alınarak, 31/12/2020 tarihine kadar, en az 2 il/ilçe müdürlüğü personeli tarafından arılılıkta yapılır. Tespit sonucunda arılılıkta tespit edilen arılı kovan sayısı, AKS'deki sayıdan fazla olması veya kovanların plakalarının farklı olması durumunda AKS verileri esas alınır. Tespit edilen arılı kovan sayısının AKS'deki sayıdan eksik olması durumunda tespit sayısı esas alınır.

b) Gezginci arıcılık yapan arıcıların tespitleri, gezginci olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Hazırlanan tespit tutanakları kayıtlı olunan il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Arı nakil ve konaklama işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan gezginci arıcıların tespit ve destekleme işlemi yapılmaz.

c) İl/ilçe müdürlükleri tarafından hazırlanan icmal-1 listesi 11/1/2021 tarihinden itibaren 10 iş günü süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

ç) Askıya çıkarılan listelere itirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır. İtirazlar, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise

icmaller kesinleşmiş kabul edilir.

d) Desteklemeye esas icmal-2 listesi oluşturularak onaylanır ve 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

e) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen icmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere icmal-3 listesi onaylanarak 10 iş günü içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

(4) Arılı kovan desteklemesi ile ilgili çeşitli hükümler:

a) AKS'ye veri girişi yetkisi verilen birlik sorumluları ve veri girişi/kontrol yapacak il sistem sorumlularının şifre tahsisleri HAYGEM tarafından, ilçe sorumlularının şifre tahsisleri ise il müdürlükleri tarafından yapılır.

b) Yetiştirici/üretici birliklerinin, destekleme döneminde, birliğin tüm üyelerinin ürettiği toplam bal miktarının en az %20'sini pazarlaması veya pazarlamasına aracılık etmesi veya söz konusu üretim için gerekli girdilerin teminine ilişkin hizmet vermesi gerekmektedir. Aksi durumda veri girişi yetkisi Bakanlıkça iptal edilebilir. Veri girişi yetkisi iptal edilen üretici/yetiştirici örgütlerinin yerine üreticilerin veri girişleri il/ilçe müdürlüklerince yapılır. Girdi ve pazarlamaya ilişkin gerekli belgeler AKS'ye kayıt edilir.

Damızlık ana arı desteklemesi

MADDE 12 – (1) Damızlık ana arı desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara göre yapılır:

a) Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtlı, yetiştirici/üretici örgütüne üye arıcılar damızlık ana arı desteklemesinden faydalandırılır.

b) İşletmedeki arılı kovan bilgi ve sayılarında AKS verileri esas alınır.

c) Damızlık ana arılar, Bakanlıktan üretim izni alan işletmelerden satın alınmış olmalıdır.

ç) Damızlık ana arılar, 2020 yılı için belirlenmiş renk ile işaretli ve etiketle numaralandırılmış olmalı, nakliye kafeslerinde üreten işletmenin numarası bulunmalıdır.

d) Damızlık ana arılar, üreticileri tarafından satış belgesi ile belgelendirilmiş ve satış belge bilgileri AKS'ye girilmiş olmalıdır. (Bayi tarafından kesilen faturalar kabul edilmez.) Satış belgesinde; damızlık ana arı üretim izin işletme numarası, alıcının adı soyadı/unvanı, adresi, TCKN/VKN, damızlık ana arı sayısı, fiyatı, tarihi belirlenir.

e) Damızlık ana arı desteklemesinden işletmedeki aktif kovan sayısının en fazla %5'i kadarı yararlandırılır. Bu sayı toplamda yirmi adedi geçemez.

f) Damızlık ana arı üreten işletmeler desteklemeden yararlandırılmaz.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) Arıcılar, üyesi olduğu yetiştirici/üretici örgütünden aldıkları dilekçeye, satış belgesinin aslını da ekleyerek 18/12/2020 tarihine kadar arılığının bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne başvurur.

b) Başvuru yapılması ile ana arı tespit işlemleri başlatılır.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, tespitler, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Destekleme başvurusu yapılan damızlık ana arıların tespitleri; AKS'deki kayıtları esas alınarak 31/12/2020 tarihine kadar, en az 2 il/ilçe müdürlüğü personeli tarafından arılığa yapılır. Tespitlerde damızlık ana arılar renk işareti ve numarası yönünden kontrol edilir.

b) Gezginci arıcılık yapan arıcıların tespitleri, gezginci olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Hazırlanan tespit tutanakları kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Arı nakil ve konaklama işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan gezginci arıcıların tespit işlemi yapılmaz.

c) İl/ilçe müdürlükleri tarafından tespitlerin bitimini müteakip AKS'ye veri girişi yapılarak İcmal-1 hazırlanır. Hazırlanan İcmal-1 listesi 11/1/2021 tarihinden itibaren 10 gün süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

ç) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmaller kesinleşmiş kabul edilir.

d) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

e) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak 10 gün içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

İpekböceği yetiştiriciliğinin desteklenmesi

MADDE 13 – (1) İpekböceği yetiştiriciliğinin desteklenmesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) İpekböceği tohumu üretim ve dağıtım Kozabirlik tarafından yapılır. İpekböceği tohum desteğinden Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Kozabirlik) yararlanır. İl/ilçe müdürlükleri veya kooperatifler tarafından Kozabirlik'e iletilen talep sayısına göre, 2020 yılı bahar döneminde ücretsiz dağıtım gerçekleştirilen kutu sayısı kadar destekleme yapılır. Desteklemeye esas kutu sayısı ve dağıtımına ilişkin bilgiler İKS'ye Kozabirlik/kooperatifler tarafından girilir.

b) İpekböceği yaş koza desteğinden İKS'ye kayıtlı üreticiler yararlandırılır. Üretici, ürettiği yaş kozayı Kozabirlik/kooperatifler veya faaliyet alanı kozadan flatürle ipek çekimi olan işletmelere satmış ve bu satışlar, müstahsil makbuzu ile belgelendirilmiş olmalıdır. Satılan yaş koza miktarı ile dağıtılan tohum kutu adedi teknik ve bilimsel yönden uyumlu olmalıdır.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) İpekböceği tohumu desteği başvurusu Kozabirlik tarafından il müdürlüğüne yapılır. Kozabirlik dağıttığı kutu sayıları ve üreticilere ilişkin verileri İKS'den alarak icmale esas listeyi il müdürlüğüne iletir. Veri girişi ve bilgilerin doğruluğundan Kozabirlik/kooperatifler sorumludur.

b) İpekböceği yaş koza desteği başvuruları, üreticiler tarafından dilekçe ile yaş koza satışının yapıldığı kooperatif/işletmeye yapılır. Kooperatif/işletme satın aldığı yaş koza miktarı ve üreticilere ilişkin verileri İKS'ye girerek desteklemeye esas listeyi oluşturur. İKS'den alınan "Desteklemeye Esas Yaş Koza Ürün Alım Bordrosu" kooperatif/işletme tarafından "Yaş Koza Desteklemesi Hak Ediş Belgesi" düzenlenmek üzere kooperatif/işletmenin bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Veri girişi ve bilgilerin doğruluğundan kooperatif/işletme sorumludur.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Kozabirlik tarafından hazırlanan ipekböceği tohumu desteğine ilişkin icmale esas liste il müdürlüğü tarafından kontrol edilir, desteklemeye esas "İpekböceği Tohumu Dağıtım İcmal ve Hak Ediş Belgesi" düzenlenerek onaylanır ve HAYGEM'e gönderilir.

b) Kooperatif/işletme tarafından ipekböceği yaş koza desteği başvurularına ait listeler, il/ilçe müdürlüğü tarafından kontrol edilerek desteklemeye esas "Yaş Koza Desteklemesi Hak Ediş Belgesi" düzenlenir. Bu listeleri ilçe müdürlükleri il müdürlüğüne, il müdürlükleri de onaylayarak HAYGEM'e gönderir.

Sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği

MADDE 14 – (1) Çoban istihdam desteği aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemeden yararlanacak işletme, TÜRKVET'e kayıtlı en az yüz anaç küçükbaş hayvan varlığına sahip olmalıdır. Hayvan sayısının tespitinde 6/11/2020 tarihinde TÜRKVET'ten alınan yedek liste verileri esas alınır.

b) Köy-mahalle sürülerini ortak otlatan çobanlar da desteklemeden yararlandırılır. Bu çobanların otlattığı sürüler en az iki işletmeden oluşmalı ve her bir işletmede en fazla doksan dokuz baş olmak üzere; toplamda en az yüz baş ve üzeri anaç küçükbaş hayvan varlığı bulunmalıdır.

c) Her bir işletme sadece bir çoban için desteklemeden yararlandırılır. Köy/mahalle sürülerinde en az iki işletme için bir çoban desteklemeden yararlandırılır. Başvuru şartlarını taşıyan birden fazla işletmesi bulunan yetiştiriciler, her bir işletmesi için ayrı ayrı başvuruda bulunabilir.

ç) Çobanın, Sosyal Güvenlik Kurumu primleri en az beş ay süreyle yatırılmış olmalıdır.

d) Destekleme başvurusunda bulunanlar, 2020 yılı Sosyal Güvenlik Kurumu primlerini 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

1) İstihdam edilen çoban için, çalıştığı işletme üzerinden anılan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının

(a) bendi,

2) İşletme sahibi çoban için işletmesi üzerinden aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi,

3) İşletme sahibinin birinci dereceden yakını olan çoban için işletmesi üzerinden aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi veya (b) bendinin (4) numaralı alt bendi,

4) Köy-mahalle sürüsü çobanları ise ilgili Kanun kapsamında isteğe bağlı Ek-5 Tarım Sigortalı ya da 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında isteğe bağlı veya 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi,

kapsamında yatırır.

e) Sosyal Güvenlik Kurumu sigorta primlerini 5510 sayılı Kanun kapsamında yatırımlardan 30 gün üzerinden tam zamanlı olarak yatırmayanlar, hayvancılık işletmesi bulunmayan veya fiilen çobanlık yapmayanlar, işletmede istihdam edildiği halde fiilen çobanlık yapmayanlar, muhtarlar, devlet memurları, emekliler ve on sekiz yaşından küçükler, destekleme kapsamında çoban olarak değerlendirilmez.

(2) Başvuru şekli, yeri ve zamanı:

a) Başvurular, işletme sahibi veya köy/mahalle sürüsünü otlatan çoban tarafından dilekçe ile işletmenin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine yapılır. Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir:

1) Çobanın ve işletme sahibinin nüfus cüzdanı fotokopisi.

2) Sürü yöneticisi sertifikası.

3) Desteklemeden yararlanacak çobanın durumuna göre; işletmede çoban istihdam ediliyor ise iş sözleşmesinin örneği, köy/mahalle sürüsü otlatan çoban ise hayvanlarını otlattığı işletme sahiplerinden en az ikisinden alınan muhtar onaylı muvafakatname, çoban işletme sahibi/işletme sahibinin birinci dereceden yakını ise işletme sahibinin taahhütnamesi.

4) Çobana ait sigorta primlerinin yatırıldığına dair Sosyal Güvenlik Kurumu il/ilçe müdürlükleri tarafından onaylanmış veya e-Devletten alınan kare (QR) kodlu sigortalılık hizmet döküm belgesi.

b) Sürü yöneticisi sertifikası ve SGK hizmet döküm belgesinin eksik olması halinde de başvurular kabul edilir, bu belgelerin tamamlanması için başvuru yapanlara 15/1/2021 tarihine kadar süre tanınır.

c) Sigorta primleri 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi üzerinden yatırılanların sigortalılık hizmet döküm belgesinde 6121.12 Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) kodunu haiz olmaları şartı aranır, Ek-5 Tarım Sigortasında bu kod aranmaz.

ç) İl/ilçe müdürlüğünce desteklemeye esas olarak düzenlenecek ekler <https://cobandestegi.tarim.gov.tr> adresinde yer alan sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği sisteminde yayımlanır.

d) Başvuru zamanında desteklemeye esas istenen belgelerin temininden ve bilgilerin doğruluğundan işletme sahibi/çoban sorumludur.

e) Başvurular, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren başlar; 31/12/2020 tarihinde son bulur.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Desteklemeden yararlanacak işletmede, çobanın fiilen sürünün başında olup olmadığının ve sürüyü oluşturan hayvanların en az iki personel tarafından yerinde tespiti, 31/12/2020 tarihine kadar yapılır.

b) Göçer hayvancılık yapan yetiştiricilerin tespitleri, göçer olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler, gittikleri yerin il/ilçe müdürlüğüne tespit için başvurur, düzenlenen tespit tutanakları göçer yetiştiricinin destek başvurusunu yaptığı il müdürlüğüne gönderilir. Hayvan nakil işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan göçer yetiştiricilerin tespit işlemi yapılmaz.

c) İl/ilçe müdürlükleri yetiştiricilerin başvurularını tespitlerinin tamamlanmasını müteakiben <https://cobandestegi.tarim.gov.tr> adresine veri girişlerini yaparak belgeleri tam olanların verilerini onaylar.

ç) İl/ilçe müdürlükleri, eksik evrak olduğu halde başvuru yapan yetiştiricilerin başvurusunu kabul eder, tespitlerini gerçekleştirir, sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği sistemine veri girişlerini yapar.

d) Onaylanan işletmelere ilişkin icmal-1 hazırlanır. Hazırlanan icmal-1 listesi 18/1/2021 tarihinden itibaren 7 iş günü süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

e) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde yapılır. Eksik evrakların 15/1/2021 tarihine kadar ibraz eden yetiştiricilerin sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği sisteminde onaylarının verilmesi için askı itiraz döneminde sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği sistemi yeniden açılır. İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır.

f) Desteklemeye esas icmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

g) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen icmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere icmal-3 listesi oluşturularak 7 iş günü içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

ğ) Desteklemeye süresi içinde başvuru yapan yetiştiricilerden sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği sistemine kayıtları sehven yapılmayanların kaydedilmesi için sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği sistemini açık kapatmaya HAYGEM yetkilidir.

Düve alım desteği

MADDE 15 – (1) Düve alım desteği aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Yetiştiricinin işletmesinin, Kararın yayımı tarihi itibarıyla TÜRKVET'e kayıt edilmiş olması ve işletme kapasitesinin destek talep edilen hayvan sayısı ile uyumlu olması gerekmektedir.

b) Bir işletme; kapasitesini en fazla 20 başa tamamlayacak şekilde desteklemeden yararlandırılır.

c) Düvelere/mandalara ilişkin teknik ve sağlık kriterleri ile desteklemeye esas düve/manda alım bedeli Bakanlık tarafından belirlenir.

ç) Destek miktarı, düve/manda alım bedelinin % 40'ı kadar olup düve/manda başına desteklemeye esas Bakanlıkça belirlenen fiyatın % 40'ından fazla olamaz.

d) Düveler/mandalar; düve/manda düvesi yetiştirici merkezlerinden, hastalıktan arı işletmelerden, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünden, Tarım Kredi Kooperatifleri ve iştirakleri ile yetiştirici/üretici örgütlerinden temin edilir. Hayvanlar, Kararın yayımı tarihi itibarıyla TÜRKVET'te kayıtlı ve yurt içinden temin edilmiş olmalıdır.

e) Destekleme kapsamında alınan düveler/mandalar, mücbir sebepler haricinde 2 yıl süre ile satılmaz. Ölüm ve mecburi kesim sebepleriyle işletmeden ayrılan hayvanların yerine en geç 90 gün içerisinde, Teknik ve Sağlık Şartnamesindeki şartları sağlayan aynı sayıdaki hayvanlar konulur. Düvelerin/mandaların iki yıl süreyle satılmama şartı, HAYGEM'den izin alınması koşuluyla işletmenin devri halinde de geçerlidir. İl/ilçe müdürlükleri tarafından yılda en az bir kere olmak üzere düvelerin/mandaların işletmede bulunduğuyla ilişkin yerinde kontrol yapılır ve tutanağa bağlanır.

f) Gerek görülmesi halinde düve/manda temini ve ilgili düzenlemeler HAYGEM'ce yapılır.

(2) Başvuru şekli, yeri ve zamanı:

a) Başvurular, işletme sahibi tarafından işletmenin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine yapılır. Düve alım desteğine gerçek/tüzel kişiler sadece bir işletmesi için başvurabilir. Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir:

1) Başvuru dilekçesi.

2) Başvuru formu.

3) Varsa, gazi veya birinci derece şehit yakını olduğuna dair belge.

4) Varsa, işletmenin arı/organik niteliğine dair belge.

b) Başvuru tarihi ve süresi Bakanlık tarafından yayımlanacak talimatla belirlenir.

c) Başvuru süresini uzatmaya veya yıl içinde yeniden başvuru almaya HAYGEM yetkilidir.

ç) Başvuru sırasında eksik/hatalı bulunan bilgi ve belgeler başvuru süresi içerisinde tamamlanır. Zamanında eksik/hatalı bilgi ve belgelerini ibraz etmeyen başvuru sahibinin başvurusu geçerli olmaz.

d) Başvurular tamamlanıp sisteme yüklendikten sonra başvuru sahibine sistemden alınan "düve alım desteği başvuru formu" teslim edilir.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Başvuru süresi ile birlikte il/ilçe müdürlükleri tarafından başvurularla ilgili istenen bilgiler DÜVE Destekleme Kayıt Sistemine yüklenir. Yüklenen bilgilere göre oluşan puanlama ve sıralamaya uygun icmal-1 sistemden alınır.

b) Sistemden alınan icmal-1, 5 iş günü süresince il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

c) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallar kesinleşmiş kabul edilir.

ç) Askı süresi bitiminden sonra, puanlama ve sıralamaya esas icmal-2 listesi onaylanarak en geç 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

d) İl müdürlükleri, icmal-2'leri değerlendirir; iline ait puanlama ve sıralamaya esas icmal-3'ü sistemden alır, onaylar ve 5 iş günü içinde HAYGEM'e gönderir.

e) İllerden gelen başvurular, HAYGEM tarafından bütçe imkânları çerçevesinde değerlendirilerek uygun bulunanlarla ilgili icmal-4 oluşturularak il müdürlüğüne gönderilir.

f) İl/ilçe müdürlüğü, başvurusu uygun bulunanlara yazılı olarak bildirimde bulunur. Başvurusu onaylanan ve hayvan almak isteyen yetiştiricilere Teknik ve Sağlık Şartnamesi verilir, beyan ve yükümlülüklerini içeren taahhütname alınır.

g) Gazi veya birinci derece şehit yakını olan başvuru sahipleri puanlama harici olup doğrudan destekleme kapsamına alınır.

(4) DÜVE desteği hak ediş düzenlenmesi ve ödemeler:

a) Yetiştirici satın aldığı düvelere ait satış belgesi, pasaportları ve talimatlarla belirlenen diğer belgeler ile birlikte dilekçeyle il/ilçe müdürlüğüne başvurur. Hak ediş düzenlenebilmesi için satın alınan düveler fiili olarak işletmeye getirilmiş ve işletme adına TÜRKVET'e kayıt edilmiş olmalıdır. Hayvan hastalıkları veya karantina nedeniyle düvelerini işletmesine zamanında sevk edemeyen yetiştiriciye, HAYGEM tarafından, düvelerini başka bir işletmeye sevk etme izni verilebilir.

b) Düvelere ilişkin il/ilçe müdürlüğü tarafından yerinde tespit yapılır ve tutanağa bağlanır.

c) Her bir yetiştirici için tek hak ediş düzenlenir.

ç) Desteklemeye esas hakediş listesi ilçe müdürlüğü tarafından her ayın 20'sine kadar il müdürlüğüne gönderilir.

d) Desteklemeye esas il hakediş listesi, il müdürlüğü tarafından onaylanarak her ayın 25'ine kadar HAYGEM'e gönderilir.

Besilik erkek sığır/manda desteklemesi

MADDE 16 – (1) Besilik erkek sığır desteklemesi aşağıdaki şartlar ve kurallara göre yapılır:

a) Besilik erkek sığırlar yurt içinde doğmuş, küpelenmiş, TÜRKVET'e işletme ve hayvanların kaydı yapılmış, 1/1/2020 – 31/12/2020 tarihleri arasında mevzuata uygun kesimhanede kesilmiş olmalıdır.

b) Besilik erkek sığırlar, 12 aylık yaştan büyük ve ırklarına göre en az karkas ağırlıkları aşağıdaki tablodaki ağırlıklarda olmalıdır. Sığır/manda ırklarının verim özelliklerine göre KES'e tanımlaması HAYGEM tarafından yapılır.

c) Kırmızı et üretici birliklerinin bulunduğu yerlerde bir yıl içerisinde kestirdiği desteklemeye esas hayvan sayısı en az 6 baş olan üreticiler bu birliğe üye olmalıdır.

ç) Kesimi yapılan sığırlar, kesim tarihi itibarıyla geriye dönük 90 günlük besi süresini TÜRKVET kayıtlarına göre müracaatının işletmesinde tamamlamış olmalıdır. Bu süre;

1) TÜRKVET'e ilk tanımlandığı işletmeden kesime sevk edilen sığırlarda, kesim ile TÜRKVET'e kayıt tarihi arasındadır.

2) 5996 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi hükümlerine göre idari para cezası sonucunda işletmeye kaydedilen ve bu işletmeden kesime gönderilen sığırlarda, kesim ile TÜRKVET'e kayıt tarihi arasındadır.

3) Satış yoluyla 2 nci, 3 üncü işletmelere nakledildikten sonra kesime sevk edilen sığırlarda, kesim ile TÜRKVET'teki işletmeye geliş tarihi arasındadır.

4) Destekleme şartlarını taşıyan kurbanlık hayvanların, geçici kurban satış yerinde geçen süreleri de besi süresine dahil edilir. Kurbanlık hayvanların destekten yararlanması için mevzuata uygun kesimhanede kesilmiş olması gerekmektedir.

5) Başvuru sahibinin farklı işletmelerinde geçen sürelerde besi süresine dahil edilir.

d) Bir yetiştirici en fazla 200 baş (200 dâhil) sığır için destekten yararlandırılır.

e) Kesim bilgileri, KES veri tabanına kaydedilmiş olmalıdır.

f) Bakanlıkça mecburi kesime tabi tutulan erkek sığırlar ile kesim sonrası muayenede karkasın imhasına karar verilen erkek sığırlar için destekleme ödemesi yapılmaz.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) Üreticiler, kırmızı et üretici birliğinin olduğu yerlerde birliğe, olmadığı yerlerde ise il/ilçe müdürlüklerine başvurur.

b) Üreticiler; besinin başlangıcında, KES'ten alınan işletmede bulunan erkek hayvanlara ait kulak küpe numaralarının belirttiği besi bildirim formunu; besiye alınan hayvanlara ait kulak küpe numaraları, besiye alınma ve tahmini kesim tarihi ile diğer bilgiler yönünden güncelleyerek KES'e kaydettirir. İşletmeye nakil yoluyla gelen hayvanların besi bildirimleri, işletmeye kayıt edildikleri tarihten itibaren en geç 15 iş günü içerisinde yapılmalıdır. İşletmede doğan ve besiye alınan hayvanlar ise besiye alındıkları tarihten itibaren bildirilmelidir. Kararın yayımlanmasından sonra besiye alınan hayvanlarda besi bildirim şartı aranır. Bildirimde belirtilen tahmini kesim tarihinin değişmesi durumunda üretici bu değişikliği kesim tarihinden 15 iş günü önce güncellettir.

c) Hayvanların kesimi yapıldıktan sonra üreticiden aşağıdaki belgeler istenir:

1) TCKN/VKN, TÜRKVET'te kayıtlı işletme numarası ve adreslerinin bulunduğu dilekçe.

2) Kesim ücreti faturası/alındı makbuzu/kesilecek hayvan veya karkasının alım satımına ilişkin satış belgesi.

3) TÜRKVET'ten alınmış il/ilçe müdürlüğü onaylı kesim raporu.

ç) Başvurularda fatura/alındı makbuzu/satış belgelerinin aslı veya aslı/dip koçanı il/ilçe müdürlüğü tarafından görülerek onaylanan suretleri kabul edilir.

d) İl/ilçe müdürlükleri ve kırmızı et üretici birlikleri, yapılan destekleme başvurularını zamanında KES veri tabanına kaydetmekle sorumludur.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Kırmızı et üretici birlikleri tarafından sistemden alınan icmale esas tablo ve ekinde üreticilere ait başvuru belgeleri HAYGEM tarafından belirlenen icmal takvimine göre ilgili il/ilçe müdürlüğüne teslim edilir. Listelerdeki bilgilerin doğruluğundan birlikler sorumludur.

b) İl/ilçe müdürlükleri KES verileri ve belgeler üzerinden gerekli kontrolleri yaparak desteklemeye esas icmal-1 listelerini düzenler.

c) İcmal-1 listeleri, il/ilçe müdürlüklerinde üreticilere ve birliklerine duyurulmak üzere HAYGEM tarafından belirlenen çalışma takvimi süresince tutanakla askıya çıkarılır.

ç) Askı süresinde icmal-1 listelerine yapılan itirazlar, il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek sonuçlandırılır.

Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise listelerdeki bilgiler doğru kabul edilir. Daha sonra yapılacak itirazlar değerlendirilmeye alınmaz ve herhangi bir hak doğurmaz.

d) İtiraz süresi bitiminde ilçe müdürlükleri tarafından düzenlenen icmal-2 listeleri onaylanarak il müdürlüğüne gönderilir.

e) İlçelerden gelen icmal-2'ler, il müdürlükleri tarafından kontrol edilerek ödemeye esas olmak üzere icmal-3 listesi onaylanır ve e-belgenet üzerinden HAYGEM'e gönderilir.

(4) Besilik erkek sığır desteklemesi ile ilgili çeşitli hükümler:

a) KES'e veri girişi/kontrol yapacak il sorumlularının şifre tahsisleri HAYGEM, ilçe sorumlularının il müdürlüğü, veri giriş yetkisi verilen birlik sorumlularının şifre tahsisleri ise Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği tarafından yapılır. Merkez Birliği, HAYGEM'den uygun görüş almak koşulu ile üye birliklerine KES'e veri giriş yetkisi verebilir. HAYGEM gerek gördüğünde birliklerin veri giriş yetkisini iptal edebilir.

b) Üretici birlikleri, destekleme döneminde, birliğin destek alan tüm üyelerinin ürettiği karkas et miktarının en az %20'sinin pazarlanmasına aracılık etmesi veya söz konusu üretim için gerekli girdilerin teminine ilişkin hizmet vermesi gerekmektedir. Aksi durumda veri giriş yetkisi Bakanlıkça iptal edilebilir. Veri giriş yetkisi iptal edilen üretici örgütlerinin yerine üreticilerin veri girişleri il/ilçe müdürlüklerince yapılır. Girdi ve pazarlamaya ilişkin gerekli belgeler KES'e kayıt edilir.

c) Elektronik ortamda alınmış olan satış belgelerinin doğrulanması, <http://www.efatura.gov.tr> internet adresinden sorgulanır; mali mühür bulunup bulunmadığı, e-fatura çıktısı ile uyumlu olup olmadığı kontrol edilir. E-fatura çıktısı, kontrolü yapan il/ilçe müdürlüğü KES sorumlu personeli tarafından imzalanır.

ç) Destekleme başvurularına ilişkin evraklar, incelenmesini müteakip il/ilçe müdürlüklerince muhafaza edilmek üzere ilgili yetiştirici/üretici örgütüne iade edilir.

Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin ve tiftik üretiminin desteklenmesi

MADDE 17 – (1) Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin ve tiftik üretiminin desteklenmesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemeden yararlanacakların işletmesi ve tiftiğin elde edildiği hayvanlar TÜRKVET'e kayıtlı olmalıdır.

b) Tiftik, Tiftik ve Yapağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Tiftikbirlik) veya damızlık koyun keçi birliklerine ve 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği kapsamında onay almış, Bakanlıkça kayıtlı yün işleme tesislerine satılmış olmalıdır.

c) Tiftik desteklemesi kilogram üzerinden yapılır.

ç) Tiftik desteklemesine esas miktar satış belgesi ile belgenelidir. Müstahsil makbuzu/fatura üreticinin adı soyadı/unvanı, adresi, TCKN/VKN, tiftik miktarı, cinsi (oğlak, anamal, tali) fiyatı ve satış tarihi belirtilmiş olmalıdır.

d) Sözleşmeli üretim kapsamında Kararada yer alan ilave destek ödemesinin yapılması için, üreticiler alım satma ilişkin sözleşmeyi işletmenin TÜRKVET'e kayıtlı olduğu il/ilçede Tiftik Kayıt Sistemine (TKS) kaydettirir. Sözleşmede yer alması gereken zorunlu alanlar HAYGEM internet sitesinde yayımlanır. Alım satma ilişkin sözleşme satış belgesindeki tarihten önce TKS'ye kaydedilmelidir.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı:

a) Üretici başvurusunu, tiftiğini Bakanlıkça kayıtlı yün işleme tesisine satmış ise işletmesinin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne ve/veya tiftik satışını yaptığı Tiftikbirlik, bağlı kooperatifler veya damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliklerine, işletme tescil belgesi ve dilekçe ile birlikte yapar.

b) Tiftik alımı yapan Tiftikbirlik, bağlı kooperatifler veya damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri, başvuruda bulunan ve tiftiğini satın aldığı üreticilere ilişkin ilçe bazlı icmale esas tabloyu düzenler, başvuru evrakları ve satış belgeleri ile birlikte düzenledikleri tabloyu bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren Genel Müdürlükçe belirlenen süre içerisinde ilgili il/ilçe müdürlüklerine iletir.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi:

a) Tiftikbirlik, bağlı kooperatifler veya damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliklerinden gelen desteklemeye esas başvurular ile tiftiğini Bakanlıkça kayıtlı yün işleme tesisine satan ve il/ilçe müdürlüğüne başvuran üreticilerin başvuruları, il/ilçe müdürlükleri tarafından satış yapılan tiftik miktarı ile işletmede bulunan hayvan sayıları yönünden kontrol edilir. Uygun bulunanların bilgileri Genel Müdürlükçe belirlenen süre içerisinde TKS'ye kaydedilerek icmal-1 düzenlenir.

b) TKS veri tabanından alınan icmal-1 listeleri, il/ilçe müdürlüklerinde çalışma takviminde belirlenen süreyle askıya çıkarılır. Askıya çıkarma tarihi ve saati ile askıdan indirme tarihi ve saati il/ilçe müdürlüğü tarafından tutanağa bağlanır.

c) Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise listelerdeki bilgiler doğru kabul edilir. Daha sonra yapılacak itirazlar değerlendirilmeye alınmaz ve herhangi bir hak doğurmaz.

ç) Askı süresinde icmal-1 listelerine yapılan itirazlar, il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilir.

d) İtirazların değerlendirilmesinden sonra kesinleşmiş icmal-1 listeleri ilçe müdürlüklerince onaylanarak il müdürlüğüne gönderilir.

e) İl müdürlükleri, TKS veri tabanından ödemeye esas olan icmal-2 listesini alır, kontrol ederek uygun bulunması halinde onaylayarak HAYGEM'e gönderir.

Atık desteği

MADDE 18 – (1) Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine atık desteği aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Bakanlıkça belirlenen ve resmî veteriner hekim veya sorumluluğundaki yardımcı sağlık personeli ile Bakanlıkça yetki verilen veteriner hekim tarafından yapılan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine atık desteği ödemesi yapılır.

b) Atık desteği ödenebilmesi için atık yapan hayvanların tanımlanarak kayıt altına alınması, aşı uygulanan işletmede kayıtlı olması ve aşılanmanın üzerinden yetmiş iki saat geçmemesi, aşının Veteriner Bilgi Sistemine kayıt edilmiş olması ile atığın resmî veteriner hekim tarafından görülmesi gerekir.

c) Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında atık oluştuğunda resmî veteriner hekim tarafından atık görülür ve sadece atık oluştuğuna dair tespit tutanağı tanzim edilir. Tespit tutanağına, hayvan sahibinin işletme numarası, hayvanın küpe numarası, gebeğin kaçınıcı ayında atığın şekillendiği, aşı ile ilgili bilgiler, aşılama tarihi ve aşılamadan ne kadar zaman sonra atık olayının şekillendiği bilgileri yazılmalıdır.

ç) Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklardan numune alınır. Alınan numune, bölge Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne sığır ve koyun-keçi brusellozu yönünden inceleme için gönderilir. Bakteriyolojik olarak bruselloz tespit edildiğinde atık yapan hayvan için hayvan hastalığı tazminatı ile ilgili işlemler uygulanır. Bruselloz tespit edilmez ise atık hayvan için destekleme ödemesi yapılır.

(2) Destekleme ödemesinin yapılabilmesi için Veteriner Bilgi Sisteminden alınan il ve ilçe icmalleri tanzim edilir. İcmallerin hazırlanmasında il/ilçe müdürlüklerince yapılacak işlemler şunlardır:

a) İlçe müdürlüğünde görevli resmî veteriner hekimler tarafından Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır ve her ayın ikinci haftasının son iş gününe kadar kayıt sisteminde onaylama işlemi tamamlanır.

b) Veteriner Bilgi Sisteminden onaylanan veriler kapsamında her ayın üçüncü haftasının ilk iş günü ve ayda bir kez olmak üzere ilçe müdürlüğü tarafından ilçe icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen ilçe icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda il müdürlüğüne gönderilir.

c) İl müdürlüğünde ilçelerden gelen icmallere kontrol edildikten sonra her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda HAYGEM'e gönderilir.

Hastalıktan ari işletme desteklemeleri

MADDE 19 – (1) Hastalıktan ari işletme desteği alacak işletmeler;

a) Hastalıklardan arı işletmeler için sağlık sertifikasına sahip olan sığırcılık işletmelerinde (Yetiştirici merkezleri hariç) bulunan, damızlık boğalar dışındaki, altı ay yaşın üzerindeki erkek hayvanlar hariç, tüm sığırlar için hayvan başına doğrudan destekleme ödemesi yapılır.

b) Hastalıklardan arı işletme sertifikasına sahip gerçek ve tüzel kişilere ait damızlık düve işletmelerinde bulunan yurt içinde doğmuş tüm düveler için hayvan başına doğrudan destekleme ödemesi yapılır.

c) Ari sığır başına ödeme birim miktarları 500 (beş yüz) başa kadar tam olarak, 501 baş ve üzeri için ise % 50'sine karşılık gelen tutarın ödenmesi suretiyle uygulanır. Desteklemeden yararlanmak üzere başvuran işletmeler için il/ilçe müdürlüğünce 5/3/2018 tarihli ve 2018/01 sayılı Hastalıklardan Ari İşletmeler Genelgesi kapsamında Tespit ve İnceleme Tutanağı düzenlenir. Tüm iş ve işlemler ilgili Genelge hükümlerine göre yürütülür ve şartları sağlayan işletmeler için Hastalıklardan Ari İşletmeler için Sağlık Sertifikası tanzim edilir.

(2) Destekleme ödemesinin yapılabilmesi için Veteriner Bilgi Sisteminden alınan il ve ilçe icmalleri tanzim edilir. İcmallerin hazırlanmasında il/ilçe müdürlüklerince yapılacak işlemler şunlardır:

a) İlçe müdürlüğünde görevli resmi veteriner hekimler tarafından Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır ve her ayın ikinci haftasının son iş gününe kadar kayıt sisteminde onaylama işlemi tamamlanır.

b) Veteriner Bilgi Sisteminden onaylanan veriler kapsamında her ayın üçüncü haftasının ilk iş günü ve ayda bir kez olmak üzere ilçe müdürlüğü tarafından ilçe icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen ilçe icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda il müdürlüğüne gönderilir.

c) İl müdürlüğünce ilçelerden gelen icmallere kontrol edildikten sonra her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda HAYGEM'e gönderilir.

ç) Sertifika tanziminden sonra 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye doğum yoluyla katılan hayvanların, 1/1/2021 tarihi itibarıyla Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır, (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtildiği üzere aylık olarak hazırlanan icmallere dâhil edilir. İşletmede bulunan toplam ari hayvan sayısına karşılık gelen destekleme oranı bu fıkrada yer alan sayısal değerler dikkate alınarak belirlenir. Doğum yoluyla katılan erkek hayvanlardan bu tarihte altı aylık yaşın üzerinde olanlar destekleme kapsamı dışındadır.

d) Sertifika tanziminden sonra 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye dâhil edilmek üzere karantina ve gözetim altında tutulup Sığır Tüberkülozu ve Sığır Brusellozu testleri yapılarak, ari olduğu tespit edildikten sonra katılan hayvanların, (işletmeye sonradan dâhil olan hayvanlar için önceki işletmelerinde destekleme ödemesi alınmışsa) 1/1/2021 tarihi itibarıyla Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır, (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtildiği üzere aylık olarak hazırlanan icmallere dâhil edilir. İşletmede bulunan toplam ari hayvan sayısına karşılık gelen destekleme oranı birinci fıkrada yer alan sayısal değerler dikkate alınarak belirlenir.

e) Bakanlıkça belirlenen kriterlere sahip işletmelerde bulunan her ari hayvana yılda bir kez olmak üzere destekleme ödemesi yapılır. Yıl içerisinde bir işletmede destekleme ödemesi yapılan hayvan başka bir işletmeye nakil olduğunda o yıl için ikinci bir destekleme ödemesi yapılmaz.

(3) Onaylı süt çiftliği sertifikasına sahip olan işletmelerdeki ari işletme desteği alan tüm sığırlar için, ilave olarak hayvan başına aşağıdaki esaslara göre destekleme ödemesi yapılır:

a) Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına sahip işletme sahipleri il/ilçe müdürlüğüne başvuru yapar.

b) Destekleme ödemesinin yapılabilmesi için Veteriner Bilgi Sisteminden alınan il ve ilçe icmalleri tanzim edilir.

c) İlçe müdürlüğünde görevli resmi veteriner hekimler tarafından Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır ve her ayın ikinci haftasının son iş gününe kadar kayıt sisteminde onaylama işlemi tamamlanır.

ç) Veteriner Bilgi Sisteminden onaylanan veriler kapsamında her ayın üçüncü haftasının ilk iş günü ve ayda bir kez olmak üzere ilçe müdürlüğü tarafından ilçe icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen ilçe icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda il müdürlüğüne gönderilir.

d) İl müdürlüğünce ilçelerden gelen icmallere kontrol edildikten sonra her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda HAYGEM'e gönderilir.

Programlı aşı ve küpe uygulamaları

MADDE 20 – (1) Bakanlıkça programlanan aşı uygulamalarında uygulayıcıların desteklenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Bakanlıkça programlanan aşılama öncelikle resmi veteriner hekim ve veteriner sağlık teknikeri/teknisyenleri tarafından gerçekleştirilir. İl/ilçe müdürlüğünün personel ve iş durumu programlı aşılama için gerçekleştirilmesi için yetersiz ise il müdürlüğü ile veteriner hekim odası arasında yapılacak protokol çerçevesinde programlı aşılama yapılabilir.

b) Bakanlıkça uygulanan programlı aşılama desteklemesinden, aşığı tatbik eden ve mesleğini 6343 sayılı Kanuna göre serbest olarak icra eden serbest veteriner hekimler yararlanır.

c) Desteklemelerden; kamuda görevli veteriner hekimler, veteriner sağlık teknikeri ile teknisyenleri ve hayvancılık işletmelerinde sözleşmeli olarak görev yapan veteriner hekimler yararlanamaz.

ç) 19/2/2020 tarihli ve 2020/1 sayılı Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesi kapsamında Bakanlıkça programlanan illerde Şap, Brusella ve Sığırların Nodüler Ekzantemi hastalıklarına karşı koruyucu amaçla kullanılan aşilar destekleme kapsamındadır.

d) Uygulayıcıların desteklenmesi kapsamında, aşılama programı onaylanan veteriner hekim odaları, Bakanlıkça belirlenen kampanya dönemlerinde aşılama çalışmalarını tamamlar. Desteklemeler kampanya dönemlerinde uygulanan aşilar için verilir.

e) Bakanlığın programlı aşılama için veteriner hekim odaları ile yapılan protokol çerçevesinde serbest veteriner hekimler tarafından yapılacak aşı uygulama ücreti; aşı, araç, benzin, sarf malzemesi ve benzeri tüm giderler dikkate alınarak il müdürlüğünce belirlenir. İl müdürlüğü tarafından belirlenen uygulama ücreti dışında yetiştiriciden herhangi bir ek ücret talep edilemez.

f) Büyükbaş Şap/Brusella/Sığırların Nodüler Ekzantemi ve küçükbaş Şap/Brusella aşılama programı onaylanan veteriner hekim odaları program dâhilindeki yerleşim birimlerinde bulunan küpeli ve küpesiz tüm büyükbaş/küçükbaş hayvanları aşilar. Hayvanlardan küpesiz olanlar için destekleme primi ödenmez, yalnızca il müdürlüğünce belirlenen aşılama ücreti alınır. Destekleme küpeli ve TÜRKVET'te kayıtlı hayvanlar için ödenir.

g) Uygulayıcılar, aşılama büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarla ilgili bireysel aşı kayıtlarını uygulamadan sonraki 10 gün içerisinde kayıt sisteminde işler. İl/ilçe müdürlükleri, Veteriner Bilgi Sisteminden alınan icmallerin tanzimi sırasında aşılama hayvanlarının Veteriner Bilgi Sistemine aşı kaydının yapıldığı kontrol eder.

ğ) Sisteme erişim için şifresi bulunmayan ve aşılama programı onaylanmış serbest veteriner hekimler şifre tahsisi için il/ilçe müdürlüklerine başvurur.

h) Destekleme ödemesinden yararlanabilmesi için, veteriner hekim odası, Ek-1'de yer alan Programlı Aşılama Uygulayıcıların Destekleme Müracaat Formu ile il müdürlüğüne başvuru yapar. Müracaat formu ekinde, her bir serbest veteriner hekim için hazırlanan, Ek-2'de yer alan Programlı Aşılama Uygulayıcıların Hak Ediş Belgesi ve Ek-3'te yer alan Veteriner Hekim Odasının Düzenlediği İcmal Formu bulunur. Müracaat formu, protokol ve icmal formu il müdürlüğünde muhafaza edilir.

ı) İl müdürlüğünce yapılan kontrol sonucunda hak edilen aşı uygulama desteği ödemesi için Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi ve onaylama işlemi yapılır.

İ) İl müdürlüğünce her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda HAYGEM'e gönderilir. Serbest veteriner hekimlere destekleme ödemesi yapılmadan önce, gerekli vergi kesintileri yapılmış olur. Destekleme ödemesi KDV dâhil tutar üzerinden yapıldığından serbest veteriner hekimlere destekleme ödemesi yapılmadan önce veteriner hekim odalarınınca Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili saymanlığına gerekli vergi

kesintileri aktarılır.

j) Gerektiğinde aşımın etkinliğini kontrol etmek amacıyla test ve analiz için aşılardan hayvanlardan kan alınıp ilgili enstitü müdürlüğüne (Şap Enstitüsü Müdürlüğü, Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü) bağlılık kontrolü yaptırılır.

(2) Küpe uygulama desteklemesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Küpeyi uygulayarak sisteme kaydeden ve mesleğini 6343 sayılı Kanuna göre serbest olarak icra eden serbest veteriner hekimler ile hayvancılıkla iştigal eden yetiştirici/üretici örgütleri yararlanır.

b) Desteklemelerden, kamuda görevli veteriner hekimler, veteriner sağlık teknikerleri ile teknisyenleri ve hayvancılık işletmelerinde sözleşmeli olarak görev yapan veteriner hekimler yararlanamaz.

c) Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak küpelene ve TÜRKVET'te kayıt altına alınan sığır ve mandalar ile koyun ve keçiler küpe uygulama desteklemesi kapsamındadır.

ç) İl müdürlükleri tarafından, kimliklendiricilere hayvan kayıt sisteminde kullanıcı adı ve şifresi tahsis edilir. Her kimliklendirici uyguladığı küpeyi sisteme kendisi kayıt eder.

d) Küpe uygulama desteği, küpelene ve TÜRKVET'e kaydedilen sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanlar için ödenir.

e) İl/ilçe müdürlükleri icmallerin tanzimi sırasında küpelene hayvanların TÜRKVET'e kaydının yapıp yapılmadığını kontrol eder.

f) Destekleme ödemesinden yararlanılabilmesi için küpeme yetki devri yapılan veteriner hekim odası ile küpeme yetki devri yapılan yetiştirici/üretici örgütleri Ek-4'te yer alan Küpe Uygulama Desteklemesi Müracaat Formu ile il müdürlüğüne başvuru yapar. Müracaat formu ekinde, Ek-5'te yer alan Veteriner Hekim Odası/... Birliğinin Düzenlediği Küpe Uygulama İcmal Formu bulunur. Müracaat formu, protokol ve icmal formu il müdürlüğünde muhafaza edilir.

g) İl müdürlüğünce yapılan kontrol sonucunda hak edilen küpe uygulama desteği ödemesi için Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi ve onaylama işlemi yapılır.

ğ) İl müdürlüğünce her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminin il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda HAYGEM'e gönderilir.

h) Destekleme ödemeleri gerçek ya da tüzel kişilere yapılabilir. Destekleme ödemesinden doğan tüm vergilerin ödenmesi destekleme ödemesini alan gerçek ya da tüzel kişilerin sorumluluğundadır.

ı) Veteriner hekim odaları ve hayvancılıkla iştigal eden yetiştirici/üretici örgütleri tarafından temin edilen küpeler kalite ve mevzuata uygunluk yönünden il müdürlükleri tarafından kontrol edilir.

Dijital Tarım Pazarı Platformu (DİTAP) desteği

MADDE 21 – (1) Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) desteği aşağıdaki esaslara göre uygulanır:

a) Bakanlıkça belirlenen ürünlerde ürettiği ürünleri DİTAP üzerinden sözleşmeli usulde pazarlayan üreticilerin desteklemeye esas başvuru yeri, şekli ve zamanı, ödemeye esas icmallerin tanzimi, kontrolü ve onaylanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça yayımlanacak talimat ile belirlenir.

b) Üreticiler, DİTAP üzerinden temin ettikleri besilik erkek sığırlara ilişkin DİTAP üzerinden düzenlenen satış sözleşmesini KES'e kaydettirir. Üreticilerin desteklemeye esas başvuru yeri, şekli ve zamanı, ödemeye esas icmallerin tanzimi, kontrolü ve onaylanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça yayımlanacak talimat ile belirlenir.

Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi desteği

MADDE 22 – (1) Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunmasına ilişkin desteklemeler aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Hayvansal üretimle iştigal eden, işletmesi ve hayvanları Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı yetiştiricilere sözleşmede taahhüt ettikleri destekleme şartlarını yerine getirmeleri halinde ödeme yapılır. Yerinde koruma desteklemesinden yararlanacak yetiştirici, koruma yerinde ikamet eder ve destek aldığı türün farklı ırklarını bir arada yetiştiremez. Hayvancılıkla uğraşan yetiştiriciler arasından, çocuklarından en az birisi yanında olan, yetiştiricilik dışında bir işle uğraşmayan, tarımsal eğitim görmüş, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğini bir arada yapmayanlar tercih edilir.

b) Koruma desteklemesinden yararlanma başvurusu; ilk defa yararlanmak için Ek-6'da yer alan Hayvan Genetik Kaynakları Koruma Desteği Başvuru Dilekçesi ve ikamet belgesi ile başvuran yetiştiricilere ilişkin talepler ırklara ve türlere göre birleştirilerek il müdürlüğü tarafından TAGEM'e gönderilir. TAGEM tarafından koruma kapsamına alınacak ırk ve hayvan sayısı il müdürlüğüne bildirilir. Destekleme kapsamına alınacak yetiştiricilerin seçimini seçim komisyonu yapar. Projeye seçilen yetiştiriciler proje gerekliliklerini yerine getireceğine dair içeriği ve süresi TAGEM'ce belirlenen sözleşmeyi imzalar.

c) Koruma kapsamında aşağıdaki tabloda belirtilen illerde, karşılarında gösterilen ırk ve sayıda hayvan için destekleme ödemesi yapılır.

ç) Yerinde koruma esasları şunlardır:

1) Doğal yetiştirme ortamında koruma; (c) bendinde belirlenen illerde seçim komisyonunca uygun görülen ve son bir yılda ihbarı mecburi hayvan hastalıkları çıkmamış işletmeler tercih edilir. Ana yollardan ve yerleşim yerlerinden (il/ilçe merkezlerinden) uzak olan, koruma altına alınan ırk dışında ırklar ve melezleri bulunmayan işletmelerin aynı yerleşim yerinde olması tercih sebebidir.

2) Pedigrili koruma desteği; Yerli Kara ve Boz Irk sığırlar, ırk özelliklerinin bozulmaması ve sözleşme şartlarının sağlanması halinde, entansif işletmelerde, aşım/tohumlama kaydı, yıl içinde doğum olması halinde yavrunun ana-baba bilgileri, doğum ağırlığı ve sütten kesim ağırlıkları kayıt altına alınması halinde Yerli Kara ve Boz Irk anaç sığırlar için ödenir. Bu işletmelerde korumaya alınan hayvan sayısı toplam kapasitenin %20'sini geçemez ve bir işletmede korumadaki hayvan sayısı 10 başın altında olamaz.

3) Koruma desteklemesinden yararlanan yetiştirici, proje lideri ile işbirliği halinde Bakanlık tarafından istenen kayıtları tutar, ölüm ve zorunlu kesime ait belgeleri muhafaza eder. Doğan yavruardan proje liderinin onayladığı ırk özelliklerine sahip ve sağlıklı olanlar sürü yenilemesinde kullanılır. Korumaya alınan sürüde damızlıkta kullanılacak asgari erkek/dişi hayvan sayısı sözleşmede belirtilir. Bu sürü birden fazla yetiştiricinin işbirliği ile de oluşturulabilir. En az yetiştirici ile bu hayvan sayısının temin edilebileceği işletmelere öncelik verilir. Kafkas arı ırkı için sadece önceden belirlenmiş izole bölgelerde yetiştiricilik yapanlardan en az 20 ve üzeri koloniye sahip yetiştiriciler projeye müracaat edebilir.

4) Koruma sürüsünde, proje liderinin önerisi doğrultusunda akrabalı yetiştirmeye yol açmayacak yetiştirme modeli uygulanır ve her hayvan/kovan numaralandırılarak kayıt altına alınır.

5) Yetiştirici, dişi ve erkek hayvan ile kovan sayısını sözleşmede belirtilenin altına düşüremez, sözleşmede belirtilen mücbir sebeplerden dolayı eksilen miktar proje liderinin önerisi doğrultusunda tamamlanır. Koruma altına alınan hayvanların bakım, besleme ve sağlık giderleri yetiştiriciye aittir. İl/ilçe müdürlüklerince proje kapsamındaki hayvanlara kimliklendirme ve koruyucu sağlık hizmetlerinde öncelik verilir.

d) Sözleşme, hak ediş ve ödemelere ilişkin hususlar şunlardır:

1) Enstitü müdürlüğü ile yetiştirici arasında TAGEM tarafından hazırlanan sözleşme imzalanır. İpekböceği koruma projesi uygulanan illerde ise yetiştirici sözleşmesi yetiştiricinin ikamet ettiği il müdürlüğü ile yetiştirici arasında imzalanır.

2) Sözleşme şartlarını yerine getirmeyen yetiştiriciye ödeme yapılmaz.

3) Desteklenecek hayvan/arılı kovan miktarı yetiştirici ile yapılan sözleşmede belirtilen hayvan sayısını geçemez.

4) Sözleşme süresi sona ermeden; sözleşmede belirtilen mücbir sebepler hariç, her ne sebeple olursa olsun projeden ayrılan yetiştiriciden, sözleşme süresince ödenen destek, yasal faizi ile geri alınır.

5) Mücbir sebepten dolayı azalma durumunda ceza uygulanmaz, bu durumda mevcut hayvan/arılı kovan sayısı kadar icmal hazırlanır. Takip eden dönemlerde sözleşmede belirtilen sayıya tamamlanır.

6) Proje lideri, Ek-7'de yer alan desteklemeye esas müracaat formunu düzenleyerek enstitü müdürlüğü aracılığıyla il müdürlüğüne gönderir. İl müdürlüğü tarafından işletmeler ve hayvanlara ait bilgiler yerinde ve Bakanlık kayıt sisteminde ulusal küpe/kovan numarası bazında kontrol edilerek hazırlanan Ek-8'de yer alan il icmalı, yazılı olarak ve elektronik ortamda TAGEM'e gönderilir.

e) İpekböceği koruma desteği, Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı üretim yapan ve müracaatları kabul edilen, TAGEM tarafından hazırlanan sözleşme şartlarını yerine getiren yetiştiricilere yaş koza kilogram başına ödeme olarak yapılır. İpekböceğinden yaş koza elde edildiği aylarda, proje lideri ve projenin yürütüldüğü il müdürlüğüne görevlendirilen bir temsilci ile proje kapsamındaki yetiştiricilerin elde ettikleri yaş kozalar tartılarak tutanak altına

alınır ve bu Tebliğin yayımlanmasını takiben proje liderince, Ek-7’de yer alan desteklemeye esas müracaat formuna işlenerek ilgili il müdürlüğüne gönderilir. İl müdürlüğü tarafından Bakanlık kayıt sistemi ve tutanak bazında kontrol edilerek hazırlanan Ek-8’de yer alan il icmalı, yazılı olarak ve elektronik ortamda TAGEM’e gönderilir.

(2) Hayvan genetik kaynaklarının yerinde geliştirilmesine (Halk Elinde Küçükbaş ve Anadolu Mandası Islahı Projesi) ilişkin desteklemeler aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Yeni başlatılacak alt projeler ile önceki yıllarda başlatılan ve devam edecek alt projeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

?
---

b) Yeni başlatılacak alt projeler için, başvuru yeri, şekli, zamanı, değerlendirilmesi ve sözleşmeye ilişkin hususlar:

1) Projeye girmek isteyen yetiştiriciler, il/ilçe müdürlüklerine başvurur. İl/ilçe müdürlükleri, müracaat edenler arasından proje lideri tarafından seçilen hayvanların ırk, cinsiyet, tür, işletme ve sahiplik bilgisi açısından Bakanlık kayıtları ile uyumluluğunu kontrol eder. Gerekliyse bilgileri günceller. Bu hayvanlara ait seçim tutanağı, proje lideri ve il müdürlüğüne imzalanarak onaylanmak üzere TAGEM’e gönderilir. Tutanağın TAGEM tarafından onaylanmasından sonra proje uygulama esasları talimatı ekinde yer alan sözleşme imzalanır.

2) Projeye ilk kez dâhil olacak her bir yetiştiricinin sürüsünde en az bulunması gereken bir yaş ve üzeri anaç koyun ve keçi sayısı; Maltız, Türk Saanen keçileri ve Sakız koyunu için 40 baş, diğer ırklar için ise 100 baştır.

3) Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesinde her alt proje, 6000 baş anaç, 300 baş erkek hayvandan oluşur ve kontrollü çiftleştirilen yeterli miktarda elit anaç koyun ve keçi bulundurulur. Yeni başlayacak ve proje için yeterli hayvan materyali temininin güç olduğu ırklara ait alt projelerde 5000 baş anaç, 250 baş erkek hayvan materyalini tamamlamak koşuluyla proje başlatılabilir ve proje sürecinde hayvan sayısı 6000 baş anaç, 300 baş erkek hayvana tamamlanır. Projedeki hayvan sayısının mümkün olduğunca az sayıda işletmeden tamamlanması ve seçilen işletmelerde uygun olan hayvanların tamamının projeye dâhil edilmesi esastır.

4) Anadolu mandasında her alt proje, manda boğası dâhil en az 800 baş anaç hayvandan oluşur. Devam eden projelerde bu sayı aranmaz. Ancak projedeki eksilen hayvanlar, proje kapsamında doğan yavrular ile tamamlanır.

5) İl/ilçe müdürlüklerince proje kapsamındaki hayvanlara koruyucu sağlık hizmetleri ve ulusal küpeleme işlemlerinde öncelik verilir.

c) Destekleme ödemelerine ilişkin hususlar:

1) Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesine dâhil olan ve proje yükümlülüklerini yerine getiren yetiştiricilerin hayvanları için destekleme ödemesi yapılır. Bu hayvanlardan proje gereği alınan verilerin, TAGEM tarafından talimat ile belirlenen süre ve formata uygun olarak gönderilmesi zorunludur.

2) Proje Yürütme Kurulunda değerlendirilen projelere ilişkin destek müracaatları için kurulca belirlenen tarihe kadar proje lideri, desteklemeye esas Ek-9, Ek-11 ve Ek-13’te yer alan müracaat formunu düzenleyerek il müdürlüğüne teslim eder.

3) İl müdürlükleri, proje liderinin müracaatı tarihinden itibaren en geç 60 gün içerisinde işletmeler ve hayvanlara ait bilgileri yerinde ve Bakanlık kayıt sisteminde ulusal küpe bazında kontrol eder. Proje liderince damızlıklar seçildikten sonra il içi ve il dışı hayvan hareketlerine uygun, belgeli olarak işletmeden çıkan hayvanlar için bu belgelerin ibrazı yerinde kontrol yapılır ve bu hayvanlar da desteklemeye dâhil edilir. Hazırlanan Ek-10, Ek-12 ve Ek-14’te yer alan proje destekleme il icmalı, elektronik ortamda ve yazılı olarak TAGEM’e gönderilir.

ç) Islah programındaki; koyun/keçiler ve yavrularına halk elinde islah desteği:

1) Yavrularda; 2020 yılı içerisinde doğan, doğum ağırlığı dışında en az bir tartım verisi alınan kuzu/oğlak başına yılı içinde ödenir. Doğum kayıtları taban sürülerde; ana-yavru (doğan yavrunun doğum tarihi, cinsiyeti, ana-yavru kulak numaraları), elit sürülerde; ana-baba-yavru (doğan yavrunun doğum tarihi, cinsiyeti, ana-baba-yavru kulak

numaraları) şeklinde olacaktır.

2) İrklara ve bölgelere göre 2020 yılında doğan ve proje gereği alınması gereken veriler ve mevzuattan kaynaklanan sebeplerle ödemeleri 2021 yılına sarkan hayvanlar için desteklemeye esas müracaat formunun, 3/5/2021 tarihi mesai bitimine kadar il müdürlüğüne teslim edilmesi halinde 2020 yılı bütçesinden ödeme yapılır. İl müdürlükleri bu müracaatları da değerlendirerek en geç 60 gün içerisinde il icmalini TAGEM'e gönderir.

3) Koyun/keçilere; devam eden projelerde, 2020 yılı içerisinde doğum kaydı olan anaç koyun ve keçiler, 2020 yılında yeni başlayacak projelerde ise proje materyali olarak seçilen anaç koyun ve keçiler için ödeme yapılır.

d) Damızlık erkek materyal (koç/teke) desteği: Proje lideri koç/teke katımından önce damızlıkta kullanılacak tüm koç/teke listesini işletme esaslı olarak il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Proje kapsamındaki işletmelerde, projede olsun veya olmasın tüm anaç materyal için projeden elde edilen koç/tekeler dışında erkek materyal bulundurulamaz/kullanılamaz. Belirlenen erkek materyal dışında koç/teke kullanılması durumunda o yıl için proje kapsamındaki hiçbir destek ödenmez.

1) Her yirmi anaç materyale bir damızlık erkek materyal oranından fazla olmamak üzere halen kullanılan koç/tekelerle ödenir.

2) İşletmede projeye kayıtlı olmayan dışı materyal için projeden seçilen ve yirmi anaç materyale bir damızlık erkek materyal oranını geçmemek üzere kullanılan damızlık koç/tekelerle ödenir.

3) Proje lideri tarafından bir sonraki dönemde kullanılmak üzere seçilen damızlık aday erkek materyale, işletmede kullanılan koç/tekelerin %50'sini geçmemek üzere ödenir.

4) Damızlık erkek materyal (koç/teke) desteği, koyun/keçi ve yavru il icmalı ile birlikte hazırlanır.

5) Elit ve/veya beş yıllık dönemini tamamlayan taban sürülerden işletme ihtiyacı ayrıldıktan sonra kalan hayvanların her işletme için %10 oranını geçmemek üzere damızlık aday olarak seçilen erkek materyalden, aynı ırka ait alt projelerin yürütüldüğü işletmelere ve Bakanlık izni ile kurulan koç/teke istasyon/merkezlerine, il içi ve/veya il dışı satışı yapılan hayvanlar için, satışı yapan yetiştiriciye ödenir. Satışın belgelendirilmesine ilişkin hükümler TAGEM tarafından talimatla belirlenir. Bu kapsamda il müdürlüklerine müracaatı yapılan hayvanlar için ödeme yapılır.

6) Hayvan sayısı oranlarındaki küsuratlar en yakın rakama tamamlanır.

e) Manda desteği: Proje gerekliliklerini yerine getirmek koşuluyla anaç manda (damızlık dişi/erkek) ile 2020 yılı içerisinde bir yaşını dolduran (en az doğum, altı ay ve bir yaş verileri alınarak, damızlık seçimi için ayrılmış) manda düvesi/tosunu için ödenir. Gerçek ve tüzel kişiliğe ait işletmelerde en fazla 500 baş mandaya kadar destekleme ödemesi yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Ödemeye İlişkin Esaslar

Üye yetiştiricilerden kesinti

MADDE 23 – (1) Yetiştirici/üretici örgütlerine üyelik şartı aranan destekleme ödemelerinde, merkez birliğini kurmuş olan; 5996 sayılı Kanuna göre kurulmuş ıslah amaçlı yetiştirici birlikleri ve/veya 5200 sayılı Kanuna göre kurulmuş üretici birlikleri ve/veya Bakanlık kuruluşuna izin verilen 1163 sayılı Kanuna göre kurulmuş tarımsal amaçlı kooperatif üyelerinin, hak etiketleri desteklerden hizmet bedeli olarak aşağıdaki tabloda belirtilen oranlarda "Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme" adı altında sistem üzerinden kesinti yapılır. Kalan miktar yetiştirici/üreticilerin hesabına ödenir.

2
---

(2) Tabloda belirtilmeyen uygulamalar için oran, Bakanlıkça belirlenir. Birden fazla merkez birliğine üyeliği bulunan kooperatif üst/bölge birlikleri destekleme yılı için Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme bedelinin ödeneceği merkez birliğine taahhütname verir. Bu taahhütname, merkez birliklerince destekleme yılı başında Bakanlığa gönderilir. Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme bedeli merkez birliklerinden gelen liste ve taahhütnamele göre ödenir.

(3) Bakanlıkça uygulanan Halk Elinde Hayvan Islahı Projelerinde verilerin toplanmasına ilişkin giderler projeye katılan yetiştiriciler tarafından, her proje için ayrı açılan proje hesabına yatırılacakları ödemelerle karşılanır. Bu ödemeler projedeki yetiştiricinin aldığı toplam desteğin, manda ıslah projelerinde % 15'ini, koyun/keçi ıslah projelerinde % 20'sini geçemez. Bu hesaba ilişkin tüm harcamalar, Bakanlık talimatıyla belirlenir ve ilgili birlik/yetiştirici temsilcisi tüzel kişilik tarafından gerçekleştirilir. Proje kapsamındaki destek ödemeleri, birlik/yetiştirici temsilcisi üzerinden yetiştiricilere 7 iş günü içerisinde ödenir ve ödemeye ilişkin belgeler il müdürlüğüne gönderilir. Bu projelerden ayrıca, bu maddenin birinci fıkrasındaki hizmet bedeli kesilmez.

Ödemelerin aktarılması

MADDE 24 – (1) Desteklemeler için gerekli kaynak, bütçede hayvancılığın desteklenmesi için ayrılan ödenekten karşılanır. Bütçe imkanları çerçevesinde, Bakanlık tarafından Banka aracılığı ile ödenir.

(2) Bu Tebliğ kapsamında yapılan destekleme ödemeleri, kamu kaynağı niteliğinde olduğundan hak ediş sahibinin hesabına aktarılmadan önce haciz, icra ve temlik işlemlerine konu edilemez.

(3) Bu Tebliğ kapsamında yapılan desteklemelerden kamu kurum ve kuruluşları yararlanamaz.

(4) Buzağı ve ıslah amaçlı süt içerik analiz desteklemesinde 31/12/2020 tarihi itibarıyla, 5488 sayılı Tarım Kanunu kapsamında destekleme programından yasaklı olan işletmeler, bu desteklemelerden yararlandırılmaz.

Yetki ve denetim

MADDE 25 – (1) Bu Tebliğin uygulamasında öngörülemeyen durumlar ve oluşabilecek sorunların çözümünde, ilgili Genel Müdürlükler genelge ve talimat çıkarmaya yetkilidir.

(2) HAYGEM, bu Tebliğ kapsamında yapılan desteklemelerle ilgili duyuru yapabilir, başvuru formları veya uygulama evraklarına ilişkin örnekler oluşturabilir, bu duyuru ve örnekler, ilgili sistemler üzerinden veya HAYGEM internet sitesinde yayımlanır. Desteklemeye ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesinde yayımlanan bu formların kullanılması esastır.

(3) Bu Tebliğ kapsamındaki destekleme uygulamalarında illerde oluşacak problemlerin çözümünde il müdürlükleri yetkilidir. Bu amaçla, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, yetiştirici/üretici örgütleri, ilgili oda ve birlikler ile işbirliği yapılabilir.

(4) İl müdürlükleri, desteklemelerin mevzuat hükümlerine uygun ve hak sahiplerine ödenmesi için gerekli ilave tedbirleri almaya yetkilidir.

(5) İl müdürlükleri, yılı içerisinde her destekleme kalemi için destekten yararlanacak yetiştirici/üreticinin rastgele örnekleme yöntemiyle en az %5 (yüzde beş)'i oranındaki işletmede, desteklemelerin mevzuat hükümlerine uygun ve doğru olarak yapılmasına ilişkin denetim yapar.

(6) Hayvancılık desteklemelerinde, ortaya çıkabilecek sorunlara ilişkin konularda 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümlerine göre kurulan il/ilçe tahkim komisyonları yetkilidir. Hayvan genetik kaynaklarının yerinde geliştirilmesi (ıslah) konusunda ortaya çıkabilecek sorunların çözümünde Proje Yürütme Kurulu yetkilidir.

(7) İl/ilçe müdürlükleri, desteklemeler ile ilgili başvuru zamanı ve şartlarını, yerel imkânları da kullanarak

duyurmaya yetkilidir.

(8) İl/ilçe müdürlüğü veya yetiştirici/üretici örgütü, destekleme başvurusu yapan gerçek kişilerin Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) sorgulamalarını, desteklemelerin yürütüldüğü Bakanlık veri tabanları üzerinden başvuru tarihi itibarıyla yapar.

(9) Hayvancılık desteklemelerinde, yetiştirici/üretici örgütlerine verilen yetki, görev ve sorumlulukları zamanında yerine getirmeyerek yetiştiricinin mağduriyetine sebep olan yetiştirici/üretici örgütleri mağduriyetin giderilmesinden sorumludur.

Haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

MADDE 26 – (1) Bu Tebliğde belirtilen yetkili merciler, bu Tebliğ gereği kendilerine ibraz edilen belgelerin yetkileri kapsamındaki kontrollerinden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumludur. Desteklemeden yararlanmak üzere ibraz edilen belgelerin sorumluluğu ilgisine aittir. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile haksız yere ödemelerden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullanan kişiler hakkında gerekli idari işlemler yapılarak hukuki ve cezai süreç başlatılır. Hayvan genetik kaynaklarının yerinde geliştirilmesi (ıslahı) amaçlı desteklemelerde 5488 sayılı Kanununun 23 üncü maddesine göre yapılacak iş ve işlemler Proje Yürütme Kurulu tarafından değerlendirilip karara bağlanır, gereği il müdürlüklerine yerine getirilir.

(2) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasına sebep olan belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(3) Bu Tebliğ ile belirlenen destekleme ödemelerinden, idarî hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler, beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar. Bunun takibinden il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

(4) Destekleme ödemelerinde, idari hata sonucu yapılan fazla ödemelerde, tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içinde üretici, kendi rızası ile iade ederse gecikme faizi alınmaz. Söz konusu ödeme tebliğ edilen süre içerisinde yapılmaz ise tebliğ tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

Sorumluluk ve arşivleme

MADDE 27 – (1) Desteklemeden yararlanmak üzere bu Tebliğ gereği ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan öncelikle belgeyi ibraz eden ve yetkileri kapsamında onaylayan ve verileri giren kişi ve kurumlar sorumludur. Destekleme ödemesi yapılan belgeler istenildiğinde ibraz edilmek üzere, yetiştirici/üretici örgütleri ve/veya ilgili birimler tarafından beş yıl süre ile saklanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yaptırımlar

MADDE 28 – (1) Bu Tebliğ kapsamında, istenen bilgi ve belgeleri zamanında ibraz etmeyenler ve Bakanlıkça yerine getirilmesi istenen iş ve işlemleri yerine getirmeyenler desteklemeden yararlandırılmaz.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 29 – (1) 20/11/2019 tarihli ve 30954 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2019/54) yürürlükten kaldırılmıştır.

Tamamlanamayan işlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 20/11/2019 tarihli ve 30954 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2019/54) hükümlerine göre başvuruları yapılmış ve sonuçlandırılmamış işlemler anılan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 30 – (1) Bu Tebliğ 1/1/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)